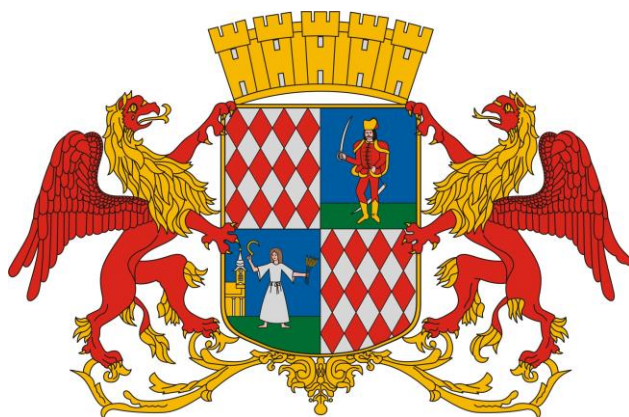

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Elek Város Önkormányzata

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	11
Célok	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	14
2. Stratégiai környezet bemutatása	14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	18
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	19
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	22
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	31
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	37
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	45
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	46
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	47
1. A HEP IT részletei	47
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	47
Jövőképünk.....	47
Az intézkedési területek részletes kifejtése	49
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	50
3. Megvalósítás	52
3.1 A megvalósítás előkészítése	52
3.2 A megvalósítás folyamata	52
3.3 Monitoring és visszacsatolás	55
3.4 Nyilvánosság.....	55
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	56
4. Elfogadás módja és dátuma	57

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Elek Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Elek városa Békés vármegyében, a határ mentén, Gyula városától 12 km-re, a megyeszékhely Békéscsabától 25 km-re, a magyar-román határ közvetlen közelében fekszik. Közúton a 44. sz. főútról, Gyula felől közelíthető meg a település a legkönnyebben. Állandóan üzemelő, nemzetközi közúti határátkelő működik Gyulán, vasúti határátkelő pedig a 10 km-re fekvő Lőkősházán. Elek nem rendelkezik vasútállomással, a legközelebbi Kétegyházán, Elektől 6 km-re található, a Budapest – Békéscsaba – Arad fővonal részeként.

Történelmi áttekintés:

Elek mai területén már a honfoglalás előtti időszakban különböző népek is megfordultak, de az első, Eleket említő írásos emlék 1232-ből származik.

A települést a törökdúlás és a 15 éves háború pusztításait követően 1727-ben német telepesekkel népesítette be báró Harruckern János György. Ezt követően Elek töretlen fejlődésnek indult, az 1854-es források már mezővárosként említik.

Ennek a folyamatnak a trianoni békeszerződés vetett véget, Elek elvesztette piacainak nagy részét, határ menti településsé vált.

A II. világháborút követően a német lakosság nagy részét kényszermunkára hurcolták ki, ill. elűzték, és az ország más részéről hoztak helyükbe telepeseket, valamint Felvidékről elűzött magyar családok is kerültek településünkre.

A kiűzöttekkel való kapcsolattartást szolgálják az 1990 óta rendszeresen megrendezett Világtalálkozók.

Településünk 1996-ban városi rangot kapott, ami Elek életének egyik legkiemelkedőbb eseménye volt.

¹ Különösen : Gazdasági program, Településképi Arculati Kézikönyv, Helyi Építési Szabályzat, településképi rendelet

Természetföldrajz:

Az egykori Arad vármegyéhez tartozó Elek (románul Aletea) a Körös – Maros - köze morfológiai egységen belül a Békés – Csanádi - löszhát és a Körösök süllyedéke területére esik.

A város területe 9229 kataszteri hold, lakónépessége 2017-ben 4666 fő.

A város közigazgatási területe: 5.300 ha, ebből 400 ha belterület, 450 ha rét-legelő, 50 ha zártkert, 4400 ha szántó.

Művelődési jellemzők:

A településen egy művelődési ház és egy könyvtár található – egy intézménybe integrálva – a Reibel Mihály Városi Művelődési Ház és Könyvtár. A Művelődési Ház 1929 óta folytat közművelődési tevékenységet, az eleki könyvtár pedig 1969 óta működik. Az intézmény ez idő alatt számos közösségnek, klubnak, művészeti csoportnak és civil szervezetnek adott otthont, különös figyelmet fordítva a gyermekekre és az idősebb korosztályra. Állandó helyszíne kulturális, családi és egyéb városi rendezvényeknek. Ezen kívül tevékenységi köre az alábbi feladatok ellátására is kiterjed: kábeltelevízió üzemeltetése, helyi újság szerkesztése, lakossági szolgáltatások /véradás, tüdőszűrés, lakossági fórumok/, tájékoztatások, bemutatók, vásárok, civil szervezetek, intézmények programjainak befogadása, segítése. Az eleki könyvtárban külön nemzetiségi állomány is helyet kapott, melynek ellátását a Békés Megyei Könyvtár biztosítja.

Oktatás:

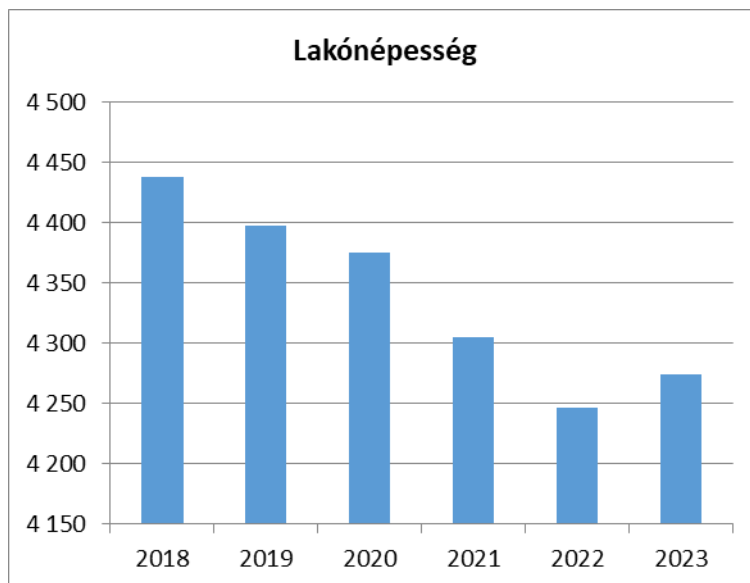
Eleken (mini) bölcsőde, bölcsőde, óvoda, magyar és román általános iskolák működnek. Az óvodai és általános iskolai nevelés-oktatás terén a nemzetiségi hagyományokra is alapozva komoly szerepet kap a nemzetiségi és idegen nyelvek oktatása, a dr. Mester György Általános Iskolában emellett magas színvonalú számítástechnikai oktatás, valamint alapfokú művészeti iskola is helyet kapott. Az Eleki Román Általános Iskolában román nemzetiségi nyelv oktatása folyik.

Társadalmi-gazdasági környezet bemutatása:

Elek városára is jellemző az a tendencia, miszerint a lakónépesség csökken, ugyanakkor nem olyan mértékben, mint az a kisebb településeken tapasztalható. Az elmúlt 5 évet figyelembe véve ez több mint 100 főt jelentett, amely a bázis évhez képest 5 %-os változást mutat. A lakónépesség alakulását az alábbi táblázat mutatja be.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2018	4 438	bázis év
2019	4 397	99,08%
2020	4 375	99,50%
2021	4 305	98,40%
2022	4 246	98,63%
2023	4 274	100,66%

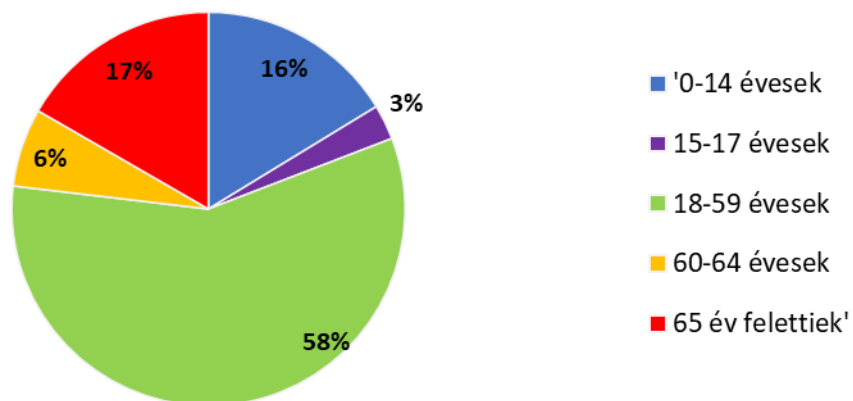
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

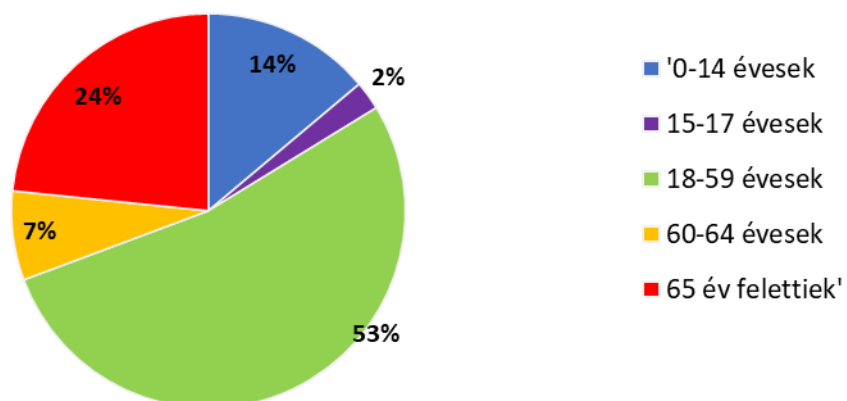
Ha az állandó lakónépesség összetételét vizsgáljuk és korcsoport szerint – ahogyan az az alábbi táblázatban is nyomon követhető -, látható, hogy alapvetően Eleken a nők vannak többségben (51,23 %), legtöbbjük a 18-59 éves korosztályban van. Figyelemreméltó adat azonban a 65 év feletti lakosság megoszlása: ebben a csoportban ismét a nők arányszáma magasabb, tehát a férfiak körében magasabb a halandóság. Az adatokat az alábbi táblázatban találjuk.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 296	2 412	4708	48,77%	51,23%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			142	3,02%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	374	335	709	7,94%	7,12%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	66	57	123	1,40%	1,21%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1 325	1 280	2605	28,14%	27,19%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	148	176	324	3,14%	3,74%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	383	564	947	8,14%	11,98%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR					

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

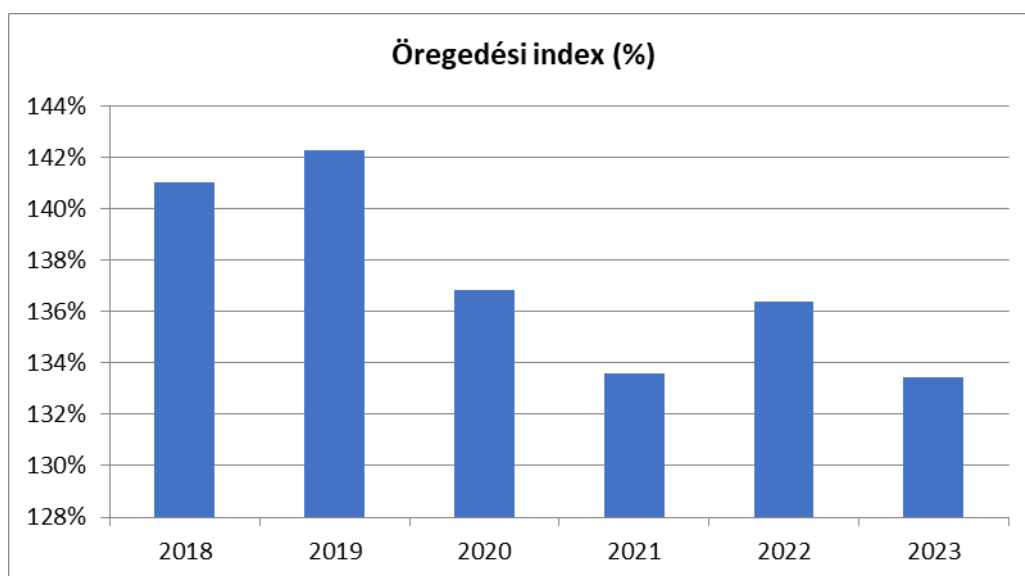
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Az idősödő korosztályba tartozók, tehát a 65 év felettiak száma az elmúlt 5 évben növekvő tendenciát mutat. Míg 2016-ban 916 főt, addig 2021-ben már 31 fővel több személy volt legalább 65 éves. Ezzel párhuzamba állítva a 0-14 év közötti gyermekeket, látható, hogy az ő vonatkozásukban is – pozitív eredményként értékelve – növekvő adatsorral találkozhatunk, ugyanis több mint 7 %-kal emelkedett számuk, míg az idősebb generációnál ez csupán 3 %. A két adatsor viszonyossága az öregedési index, amely megmutatja, hogy 100 0-14 éves korú gyermekre hány 65 év feletti lakos jut. Az adatsor alapján előregedő lakónépességről beszélhettünk 2019-ig. 2016-ban 100 gyermekre 137 idős jutott, ez az arányszám 2019-re 142-re nőtt. Az elmúlt években pedig már a bázis év adatát „küzdötte le” a település, hiszen az arányszám 133-ra csökkent.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	945	670	141,04%
2019	973	684	142,25%
2020	966	706	136,83%
2021	947	709	133,57%
2022	960	704	136,36%
2023	966	724	133,43%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A társadalmat jellemző mutatók közül kiemelendő még a településről történő elvándorlások és a településre érkezők száma. A bázis évtől kezdődően egyfajta ciklikusság figyelhető meg: 2016 és 2018-ig az oda- és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma csökkenést mutatott, majd 2020-ig szinte ugrásszerű növekedés követhető nyomon, 2021-től pedig ismét csökkenés.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2018	-9,83
2019	-6,79
2020	4,10
2021	-5,07
2022	-0,70
2023	13,62

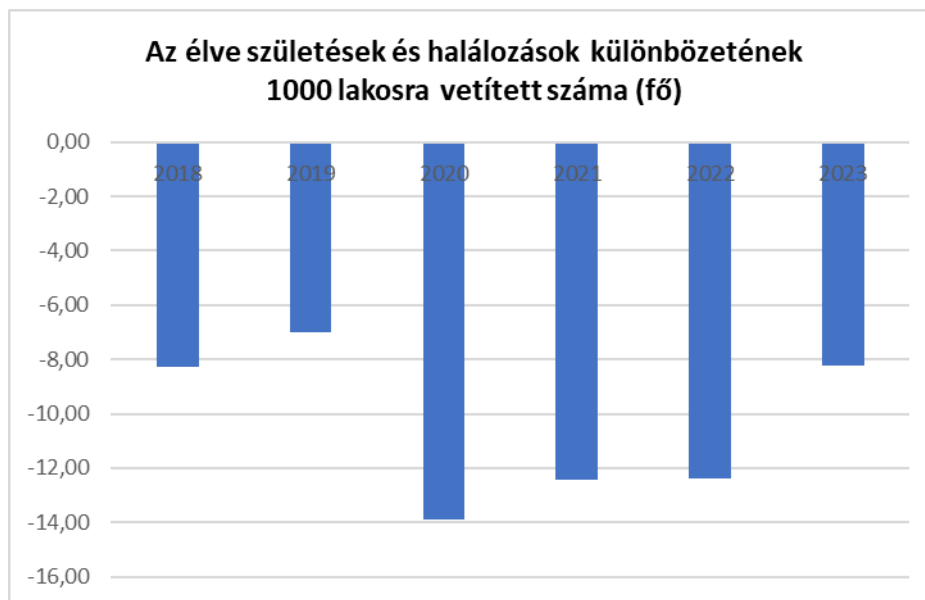
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás azt fejezi ki, hogy mekkora az élveszületések és a halálozások különbségének 1000 főre vetített értéke. Amennyiben az érték pozitív, úgy természetes szaporodásról, ha negatív, akkor természetes fogyásról beszélünk. Településünk vonatkozásában 2016 és 2019 között átlagban -6,8-as mutatószám jellemezte az élveszületések és a halálozások különbségét. Mindezt felborította és igen jelentős mértékben megnövelte a 2020-ban kitört koronavírus világjárvány, amelynek eredményeként már nem egészen -14-es (szinte kétszeres) adat mutatkozott. 2021-től ismét csökkenés figyelhető meg az adatsorban.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2018	-8,26
2019	-7,02
2020	-13,91
2021	-12,44
2022	-12,40
2023	-8,22

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Munkalehetőség:

Helyi ipar, kereskedelem, szolgáltatások, cégek, vállalkozók, egyéni gazdálkodók, idegenforgalom

Elek városban a munkanélküliségi ráta 2021-ben 5,57 % volt. A regisztrált munkanélküliek száma átlagban több mint 150 főre rúgott az elmúlt 6 év időszakát tekintve. A munkanélküliség az alacsony iskolai végzettségűek – ezen belül is az etnikai kisebbség – között a legjelentősebb. A munkavállalással, regisztrált álláskeresőkkal kapcsolatban a következő fejezetben találunk részletesebb kimutatást.

Az ipari munkahelyek telepítése ma már nem felső döntés, hanem tőke és piac kérdése. E kettő megléte esetén is kérdéses, hogy a helyi munkaerő megfelelő háttérrel ad-e bármilyen odatelepülő ipari tevékenységnek. Eleken legnagyobb foglalkoztatónak számít az önkormányzat és annak intézményrendszere.

Jelenleg Eleken 405 vállalkozás működik. Több hiányszakma – évek óta hiányzik a településen a cipész, órász, szabó. Nagy kérdés az érdekvédelem, a képviselő szerepe. Szükséges a vállalkozások önkormányzati támogatása, hiszen jelen körülmények között csak a vállalkozók létesítenek új munkahelyet. Az önkormányzat képviselő-testülete 2022. évben rendeletet alkotott a vállalkozások fejlesztése érdekében, ennek keretében pályázat megvalósításához kíván segítséget nyújtani.

A munkanélküliség enyhítése érdekében az önkormányzat lehetőségei szerint továbbra is biztosítja a közhasznú munkavégzés lehetőségét a munkanélküliség számára a megváltozott, jóval kedvezőtlenebb jogszabályi lehetőségek keretein belül.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban Mötv.) értelmében az önkormányzat saját felelősségére vállalkozói tevékenységet is folytathat, önkormányzatunk ma azonban inkább abban érdekelt, hogy támogassa, segítse a piaci viszonyok kiépülését, indirekt eszközökkel teremtsen meg a szolgáltatás lehetőségeinek feltételeit (rendeletek az önkormányzati vagyon és tulajdon hasznosításáról, munkahelyteremtő vállalkozások támogatásáról, a munkanélküliség kezeléséről stb. koncepciók, vállalkozás ösztönzésre, vállalkozás fejlesztésre).

Otthon- és lakásteremtés lehetősége

Lakás-, telekellátottság

Az önkormányzat mindig igyekezett a fiatalok helyben maradása, lakásépítésének elősegítése érdekében megfelelő közművesített építési telekingatlanokat kialakítani. Míg az 1980-as években évente 40-50 új családi lakóház épült, ezzel szemben 1997-1998-ban 12-13 építési engedély került kiadásra és ez a szám csökkenő tendenciát mutat. Keresni kell azokat a megoldásokat, amelyek a fiatal házasoknak, vagy az önhibájukon kívül önálló lakással nem rendelkezőknek valamilyen megoldást, reményt, lehetőséget adjunk (ingyenes telekjuttatás, első lakáshoz jutók támogatása, szaktanácsadás stb.). Az önkormányzat képviselő-testülete 2022-ben alkotta meg a fiatalok első lakáshoz jutásának támogatásáról szóló önkormányzati rendeletét, amely fenti cél – tehát a lakáshoz jutás – elősegítését és a helyben maradást hivatott megcélózni. A 2003. októberében átadásra került 26 lakásos költségalapú bérlakás jelentősen növeli az önkormányzat rendelkezésre álló bérlakás-állományt.

Közrend, közbiztonság

A közrend és közbiztonság helyzete Eleken megfelelő, a hasonló helyzetű és nagyságú településnél jobb, de javítanivaló még mindig van. Az Eleki Rendőrőrs és a Gyulai Rendőrkapitányság keretei között kerül ellátásra ezen feladat. A nap 24 órájában – egy-két kivételtől eltekintve – folyamatosan van Eleken szolgálatot teljesítő rendőr. Figyelmet érdemel a tulajdon elleni bűncselekmények alakulása, valamint a különböző erőszakos cselekmények megakadályozása. A Gyulai Rendőrkapitányság évente beszámol tevékenységéről a képviselő-testületnek.

Energiaellátás

Villamos energia

A település elektromos áramellátottsága teljes körű. Minden lakás rákötési lehetőséget kapott a hálózatra. A szolgáltatás folyamatos.

Gázellátás

A település teljes körű gázellátása 1994-95. évben épült ki. A rendszer kiépítésénél a teljes épületállomány rákötése tervezve lett, ezért olyan műszaki paraméterű nyomó- és elosztóvezetékek kerültek kiépítésre, melyek keresztmetszeti bővítése az elkövetkező időben nem szükséges. Az elmúlt időszakban mintegy 1300 lakás és intézmény fűtése történt gázzal. A romló gazdasági helyzet, a gáz árának emelkedése miatt egyre többen állnak át fatüzelésre, illetve különböző alternatív fűtési módok alkalmazására. Az önkormányzat intézményei teljes körűen, a lakásai részben a rendszerre rá vannak kötve, azonban az önkormányzat folyamatosan más fűtési módok bevonásával igyekszik csökkenteni a költségeit. Gázhálózat esetleges bővítése csak akkor válik szükségessé, ha jelentős fogyasztású ipari üzem telepszik városunk területére.

Közlekedés, hírközlés, vízügy, kommunális ellátás

Tömegközlekedés

Becsült adatok szerint Elekre más településekről kb. 50 fő, Elekről pedig ennél sokkal több, mintegy 300 fő ingázik munkavégzés céljából főként Gyulára és Békéscsabára. Utazásukhoz saját gépjárművüket, vagy a Volán és MÁV járatait veszik igénybe, ezért közérzetüket nagymértékben befolyásolja, hogy az utazók részére a tömegközlekedés üzemeltetői milyen csatlakozási lehetőséget biztosítanak. Az önkormányzat annyit tehet, hogy a lakosság észrevételeit összegyűjtve tárgyalásokat folytat a cégekkel az időpont és a járatok számának egyeztetésével.

Úthálózat

A város úthálózata 44 km, 70 %-os a kiépítettség. A meglévő útfejlesztéseket tovább kell vinni, elsősorban ott kell utat építeni, ahol a lakosság anyagi hozzájárulására is lehet számítani. A meglévő úthálózat karbantartására is jelentősebb összegeket kell fordítani. Szükséges volna minden évben legalább egy utca teljes körű helyreállítása, a kátyúzási munkálatokon felül. Fejlesztési kiadásokat kell tervezni, amennyiben a lehetőségek engedik. A különösen rossz állapotú a Gyulai, illetve a Lökösházi út felújítása 2013-ban történt meg, a határra vezető Ottalakai út felújításában egyetemben. A tulajdonos Közútkezelő elnyert pályázati forrásból újította fel ezeket az útszakaszokat. Jelentős eredmény a Gyuláról Elekre vezető 4444-es út felújítása, ami szintén 2013-ban következett be. Az utak mellett további a kerékpárutak építési is szükséges lenne. Szükséges évente a meglévő KRESZ táblák felülvizsgálata, ahol szükséges a megfelelő cseréket el kell végezni. Figyelmet kell fordítani a járdák állapotára, és azok felújítását folyamatosan végezni.

<h3><i>Értékeink, küldetésünk</i></h3>
--

Az emberek egymáshoz való viszonyulásán, társadalmi kulturáltságán, személyes tisztességén múlik, hogyan bánnak a hátrányos helyzetű csoportokkal. A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség- és képességbeli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el. Fontos, hogy Elek városában megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, valamint a kulturális és társadalmi élet, sport és szórakozási lehetőségek területén is. A fogyatékkal élő személyek speciális segítséget igénylő emberek. Életük nem kevesebb és nem több, egyszerűen másfajta emberi élet. A fogyatékkal élő ember a betegekhez, az idősekhez és a gyermekekhez hasonlóan segítségre szorul.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Elek Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is

lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

• Gazdasági program

A gazdasági program elkészítésére az Mötv. 116. §-ban meghatározottak alapján került sor.

Elek város gazdasági programjának legfontosabb feladata, hogy összegezze, rendszerezze, és koherens egységként láttassa mindazokat a törekvéseket, célokat és eszközöket, melyek Elek Város Önkormányzatának Képviselő-testülete szándéka alapján a város és lakói jobb életminőségét szolgálják. Miután az adott térségben, a településen élők jövőjét, jólétét számos, a helyi döntéshozók akaratán kívülálló tényező is befolyásolja, jelen dokumentum azokra az elemekre koncentrál, amelyekre az önkormányzatnak hatása van a gazdaságfejlesztés, a humán erőforrás-fejlesztés és a környezetminőség javítása terén.

A program hosszú távú célja tehát az életminőség javítása, amely a helyi gazdaság versenyképességének fokozásával, illetve a nem anyagi jellegű életfeltételek javításával érhető el. A helyi gazdaság versenyképességét a gazdasági szerkezet, az innováció, az infrastruktúra milyensége befolyásolja, ugyanakkor nem hanyagolható el a városmarketing szerepe sem. A helyi gazdaság versenyképességének reáloldalára az önkormányzat sajátos és az esetek döntő többségében közvetett eszközökkel tud hatást gyakorolni. Ilyen eszköz az infrastruktúra fejlesztése, a helyi adórendszerben korlátozottan megjeleníthető preferenciák alkalmazása, a befektetések elvi lehetőségeinek megteremtése.

• Helyi Építési Szabályzat

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 6. §-a alapján a települési önkormányzat a településrendezési feladatokat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látja el.

Elek Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 31/2004. (XI.29) önkormányzati rendeletében alkotta meg a település helyi építési szabályozását. A rendelet hatálya kiterjed Elek város teljes közigazgatási területére.

A szabályzat szerves részét képezi a

- Településrendezési Terv, és
- Településszerkezeti Terv.

• Településképi Arculati Kézikönyv

Elek Város Önkormányzat Képviselő-testülete a településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában és az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 57. § (2) és (3) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint az egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm.

rendelet 43/A. § (6) bekezdés c) pontjában biztosított véleményezési jogkörében eljáró az állami főépítési hatáskörben eljáró Békés Vármegyei Kormányhivatal, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, a Békés Vármegyei Kormányhivatal Békéscsabai Járási Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály, a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság, a honvédelemért felelős miniszter, a kulturális örökség védelméért felelős miniszter, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet 29/A. § (1)-(2) bekezdésében előírt partnerségi egyeztetésben a településfejlesztéssel, településrendezéssel és településkép-érvényesítéssel összefüggő partnerségi egyeztetés helyi szabályairól szóló 15/2017. (IX. 26.) önkormányzati rendeletben meghatározott partnerek véleményének kikérésével megalkotta Elek Város településképeinek védelméről szóló 15/2018. (IX.25.) számú önkormányzati rendeletét.

A rendelet célja Elek város sajátos településképeinek védelme és alakítása

- a helyi építészeti örökség területi és egyedi védelmének meghatározásával, a védetté nyilvánítás és a védelem megszüntetésének szabályozásával;
- településképi szempontból meghatározó területek megállapításával;
- településképi követelmények meghatározásával;
- településkép-érvényesítési eszközök szabályozásával.

Ezzel egy időben elkészítésre került a Településképi Arculati Kézikönyv is. Széleskörű társadalmi bevonással készült, mely feltárja és bemutatja a településen belül jól elkülönülő egyes településrészek arculati jellemzőit és értékeit, emellett javaslatot tesz a településképhez illeszkedő építészeti elemek alkalmazására is.

• **Energiamegtakarítási Intézkedési Terv**

Elek Város Önkormányzata kiemelkedő fontosságúnak tartja az energiatudatos szemlélet elterjesztését, ezért intézményeire Energiamegtakarítási Intézkedési Tervet készített. Az elkészítés során az épületek energia fogyasztási adatai, energetikai tanúsítványai és a helyszíni bejárások során összegyűjtött adatok kerültek feldolgozásra.

A begyűjtött adatok alapján elmondható, hogy energia megtakarítást eredményező feladatok hatékony elvégzéséhez szükséges az intézmények energetikai auditálása, és az energia fogyasztási adatok mérése, összegyűjtése és folyamatos értékelése. A vizsgált épületek jellegükből adódóan huzamosabb emberi tartózkodásra szolgáló intézmények, ezért az energiamegtakarítási lehetőségek közül jelentős szerep jut az emberi szemléletformálásnak. Ennek eredményeképpen kiegészítő beruházás nélkül érhető el jelentős energiamegtakarítás.

A lehetséges energiamegtakarítási beavatkozásokat három csoportba osztottuk:

- 1.) Az első csoportba a beruházást nem igénylő beavatkozások kerültek, melyek az intézmény éves energiafogyasztásának kisebb mértékű megtakarítást eredményezi. Ugyanakkor ezek a beruházások gyorsan (1 éven belül) megvalósíthatóak és a megtérülési idejük is alacsony.
- 2.) A második csoportba a minimális ráfordítást igénylő beavatkozások kerültek, melyek jellemzően 5- 10% energiamegtakarítást eredményeznek. A beruházások 3 éven belül kerülhetnek megvalósításra.
- 3.) A harmadik csoportba a beruházást igénylő beavatkozások kerültek, melyek túlnyomó részében külső forrás bevonásával 4-5 éven belül valósíthatóak meg és az éves energiafogyasztás 10-30%- megtakarítást eredményezik.

- **Ifjúsági Stratégia**

Elek Város Önkormányzata és az Erzsébet Ifjúsági Alap Nonprofit Kft. között az EFOP-1.2.3-VEKOP_2015-00001 azonosítószámú keretében együttműködési megállapodást kötött egy, a helyi ifjúság támogatását, segítségét célzó Ifjúsági Stratégiai elkészítésére. Ehhez kapcsolódva felmérés került elkészítésre, amelynek kielemezése folyamatban van.

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Elek városa a Gyula székhellyel működő 3408 számú statisztikai kistérséghez tartozó település.

A kistérséghez tartozó települési önkormányzatok képviselő-testületei (Elek, Gyula, Lőkösháza) a kistérséghez tartozó települési önkormányzatok kapcsolat- és együttműködési rendszere szervezeti keretének biztosítására, térségi közszolgáltatások biztosítására, szervezésére, összehangolására, fejlesztésére, az egyes települések önkormányzatainak teljesítőképességét meghaladó önkormányzati feladat-hatáskör, valamint a közszolgáltatási rendszer közös, illetve térségi rendszerének kialakítására, szervezésére, összehangolására, működtetésére, fejlesztésére, a térség intézményrendszerének integrálására, feladatellátásának összehangolására, fejlesztésére, intézményfenntartásra, a feladatellátás feltétel- és forrásrendszerének koordinálására, a kistérség területének összehangolt fejlesztésére, a közösségi szolgáltatások térségi szinten történő kiegyenlített, magas színvonalú és minőségű ellátása érdekében társulási megállapodást kötöttek.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A releváns adatok a TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, KSH adatbázisából és helyi adatgyűjtésből állnak rendelkezésre.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység többdimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat az elemi lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, stigmatizál és kirekesztéshez vezet. Mindezek együtt szükségszerűen előidéznek a szegénység és kirekesztődés újra termelődését, generációk közötti átörökítést. **Mélyszegénység amikor valaki hosszú időn keresztül a relatív szegénységi küszöb alatt él, és nem látszik annak lehetősége, hogy helyzetéből önerővel, külső beavatkozás segítség nélkül ki tudna törni.** Látható, hogy a mélyszegénység kialakulásához összetett folyamatok és hiányok vezetnek. Interszektorális együttműködésekre épülő programokra – amelyben jelen van az oktatás, a szociális szakma, az egészségügy, a közösségi művelődés, a közösségfejlesztés, a vidékfejlesztés – és gazdaságfejlesztésre van szükség.

A szegénységet befolyásoló legfontosabb tényezők Magyarországon: mindenekelőtt a gazdasági aktivitás, amit viszont meghatároz az iskolai végzettség, a gyermekszám, a lakóhely jellege, etnikai hovatartozás.

A szegénység kockázatának leginkább kitett csoportok: az alacsony végzettségűek, a romák, a fogyatékkal élők, a gyermekek és a többgyermekes családok, az egyszülős családok, a munkanélküliek, a munkaerőpiacról kiszorult munkavállalási korú emberek, a falusi lakosság, különösen a kistelepüléseken élők, az ország elmaradottabb térségeiben élők

A mélyszegénység nem roma probléma, a gyakorlatban azonban sokszor azonosítják a mélyszegénység fogalmát a cigánysággal. A mélyszegényeknek csak a bő harmada, szűk fele roma, és a romák körében is hasonló arányt képviselnek a mélyszegénységben élők.

A szegénységnek többféle definíciója is létezik, és az adott definíciótól függően többféle módon is mérhető. Az egyes meghatározások és mérési módszerek különbözősége nemcsak az egymástól eltérő statisztikai adatgyűjtési és elemzési módszerek alkalmazásában mutatkozik meg, hanem más-más megközelítéseket takar, és eltérő következtetésekhez vezet a szegénység elleni küzdelemhez javasolt megoldások tekintetében.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

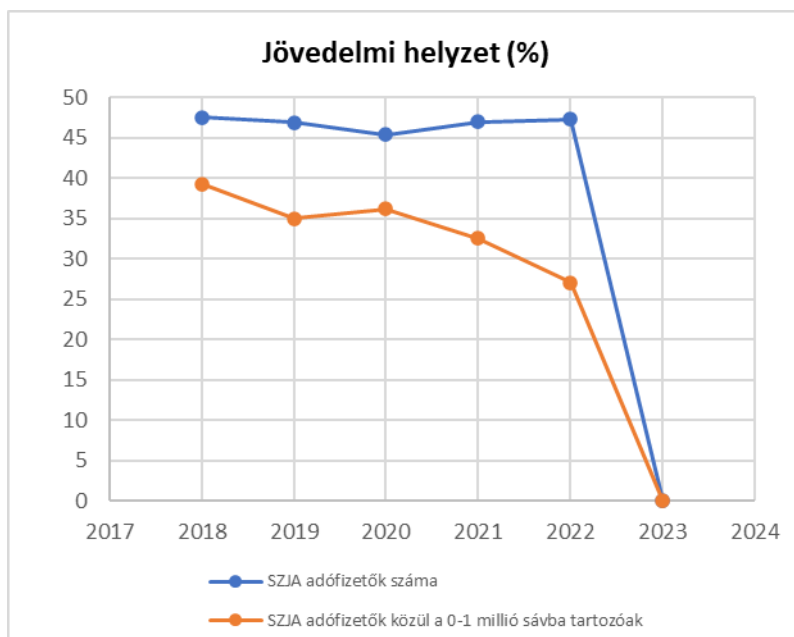
A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV.23.) Korm. rendelet értelmében Elek városa a gazdasági, infrastrukturális és szociális mutatók alapján nem számít hátrányos helyzetű településnek. Azonban a munkalehetőségek száma és az átlagkereset is rendkívül alacsony.

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják. Az Szt. meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat. A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.) meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági

feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat. Az Flt. célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskeresőket támogatásának biztosítása. A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében. A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-a értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe, mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2018	47,47	39,24
2019	46,90	34,94
2020	45,38	36,19
2021	46,98	32,55
2022	47,26	27,05
2023	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti táblázatban bemutatjuk, hogy az elmúlt öt évben a települési állandó népességnek majdnem a fele adóköteles jövedelemmel rendelkező magánszemély. Az SZJA adófizetők aránya az állandó népességhez képest enyhe csökkenést mutatott 2018 és 2020 között, de 2021-től kezdve újra növekedés figyelhető meg. Ebben a jövedelmi kategóriában jelentős csökkenés látható 2018-tól 2020-ig, ami arra utalhat, hogy az alacsonyabb jövedelmű adófizetők aránya csökken az SZJA-t fizetők között. Az SZJA adófizetők aránya az állandó népességhez viszonyítva viszonylag stabil maradt. A 0-1 millió forintos jövedelműek arányának csökkenése a társadalom jövedelemszerkezetének változására utalhat a jövedelmek emelkedésére vagy a gazdasági helyzet átalakulására.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

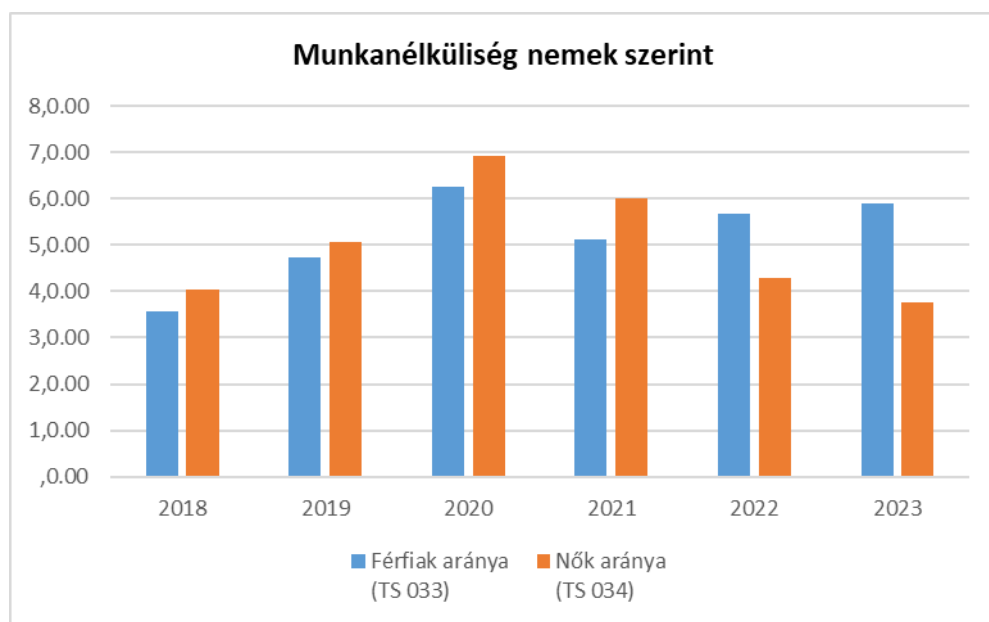
A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat az Flt. és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is. Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő személyek. A hátrányos helyzet kialakulása és fennmaradása a foglalkoztatottság hiányára vezethető vissza. A hátrányos helyzetűek a munkaerőpiaci belépésének esélye erősen korlátozott.

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen. Meg kell vizsgálni az adatok alakulásának tendenciáit és összefüggésbe hozni a település gazdasági mutatóinak alakulásával. Át kell gondolni, hogy a tendenciák, valamint a településen jelenleg érvényesülő gazdasági folyamatok milyen jövőbeli kilátásokat hordoznak magukban.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	3,58	4,05	3,82%
2019	4,73	5,06	4,90%
2020	6,27	6,93	6,60%
2021	5,13	6,01	5,57%
2022	5,67	4,30	4,99%
2023	5,89	3,76	4,83%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

a)

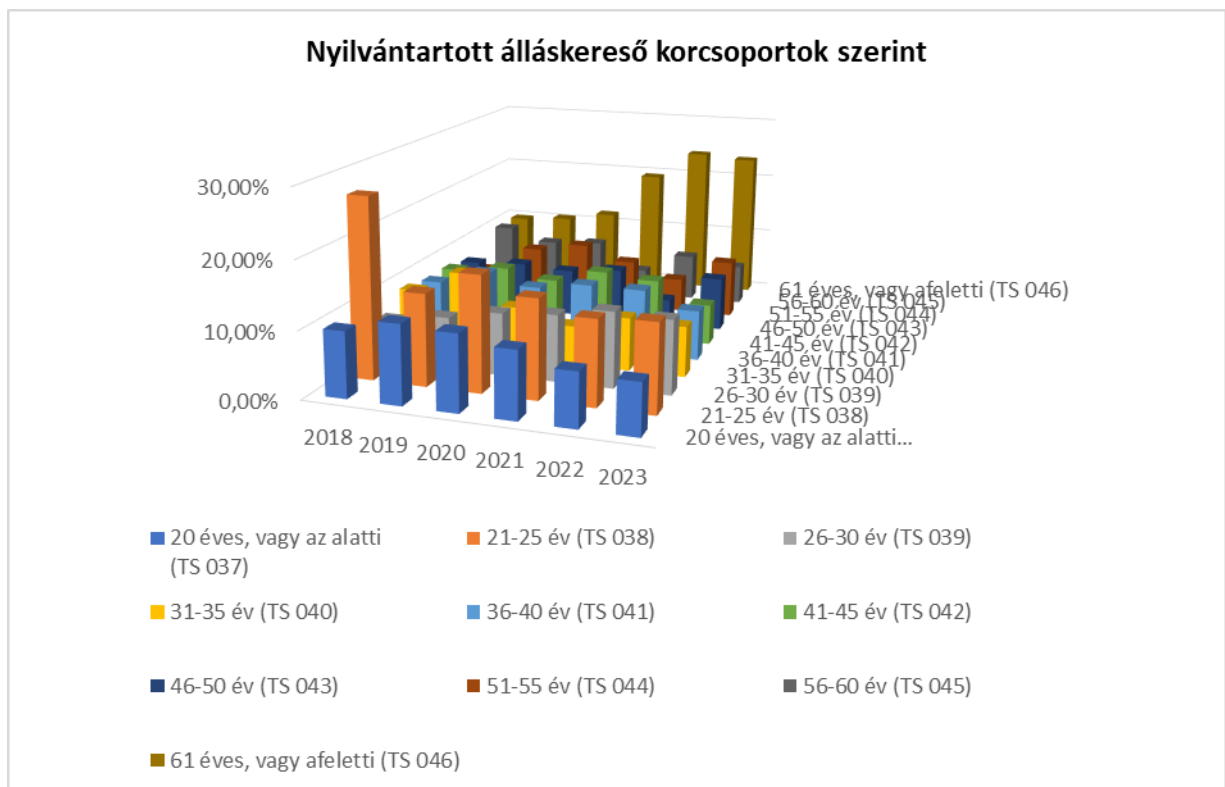
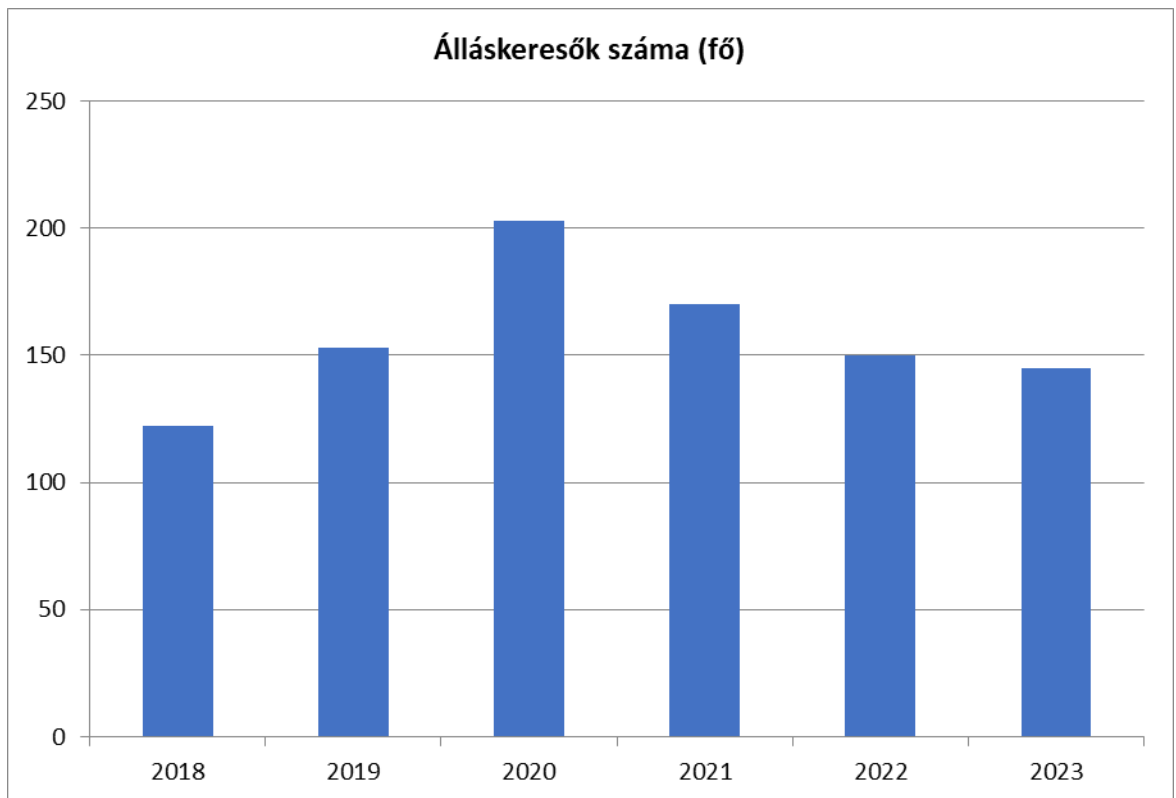

foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Napjainkban a lakónépesség majdnem 5 %-a a nyilvántartott álláskeresők száma. A munkanélküliek száma ennél az értéknél magasabb lehet, mivel a munkanélküli ellátásból kikerülők egy része nem tartja a kapcsolatot a Foglalkoztatási Osztállyal. A foglalkoztatottság Eleken alacsony, kevés a munkahely, ahol el tudnának helyezkedni a munkanélküliek. A munkanélküliségen egy kicsit enyhít a közmunkaprogram, tavasztól ősziig pedig alkalmi munkákra van lehetőség a mezőgazdaságban. A mélyszegénységben élők legnagyobb része 8 vagy annál kevesebb általános iskolai osztályt végezte el, nem rendelkeznek szakmával, ezért nehéz a munkaerőpiacba integrálódniuk. Így általában, csak idegymunkában vesznek részt

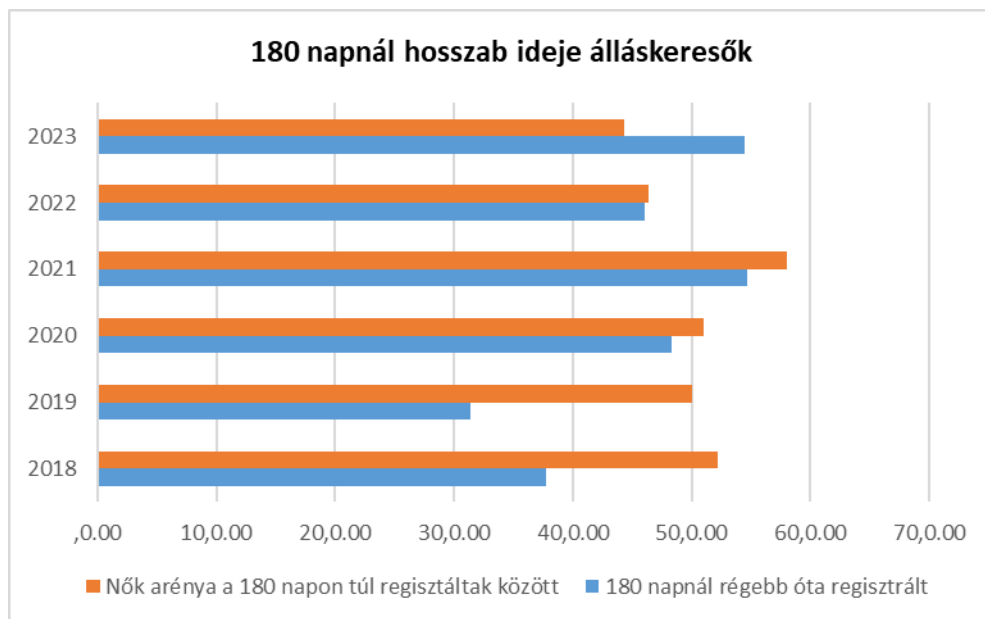
3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	122	153	203	170	150	145
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	12,00	18,00	23,00	17,00	12,00	11,00
	%	9,84%	11,76%	11,33%	10,00%	8,00%	7,59%
21-25 év (TS 038)	Fő	33,00	21,00	35,00	25,00	19,00	19,00
	%	27,05%	13,73%	17,24%	14,71%	12,67%	13,10%
26-30 év (TS 039)	Fő	8,00	12,00	19,00	17,00	17,00	16,00
	%	6,56%	7,84%	9,36%	10,00%	11,33%	11,03%
31-35 év (TS 040)	Fő	11,00	19,00	16,00	10,00	12,00	11,00
	%	9,02%	12,42%	7,88%	5,88%	8,00%	7,59%
36-40 év (TS 041)	Fő	10,00	16,00	18,00	17,00	15,00	11,00
	%	8,20%	10,46%	8,87%	10,00%	10,00%	7,59%
41-45 év (TS 042)	Fő	10,00	14,00	16,00	17,00	14,00	9,00
	%	8,20%	9,15%	7,88%	10,00%	9,33%	6,21%
46-50 év (TS 043)	Fő	9,00	12,00	15,00	14,00	6,00	12,00
	%	7,38%	7,84%	7,39%	8,24%	4,00%	8,28%
51-55 év (TS 044)	Fő	5,00	13,00	20,00	13,00	8,00	13,00
	%	4,10%	8,50%	9,85%	7,65%	5,33%	8,97%
56-60 év (TS 045)	Fő	12,00	12,00	17,00	7,00	11,00	9,00
	%	9,84%	7,84%	8,37%	4,12%	7,33%	6,21%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	12,00	16,00	24,00	33,00	36,00	34,00
	%	9,84%	10,46%	11,82%	19,41%	24,00%	23,45%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	37,70	52,17
2019	31,37	50,00
2020	48,28	51,02
2021	54,71	58,06
2022	46,00	46,38
2023	54,48	44,30

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

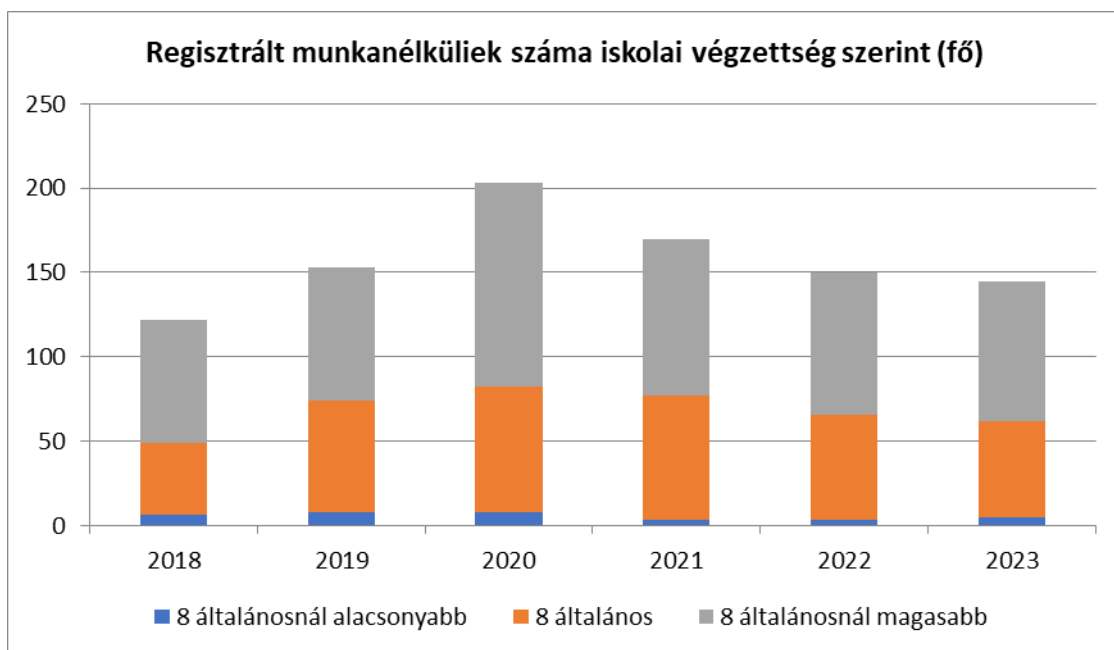
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

A magasabb iskolai végzettségűek aránya dominál a munkanélküliek között, de az általános iskolai végzettségűek is jelentős részt képviselnek. Az alacsony végzettségűek aránya évről évre viszonylag kicsi. Az évek során az adatok viszonylagos stabilitást mutatnak.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	122	6	4,92%	43	35,25%	73	59,84%
2019	153	8	5,23%	66	43,14%	79	51,63%
2020	203	8	3,94%	74	36,45%	121	59,61%
2021	170	3	1,76%	74	43,53%	93	54,71%
2022	150	3	2,00%	63	42,00%	84	56,00%
2023	145	5	3,45%	57	39,31%	83	57,24%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

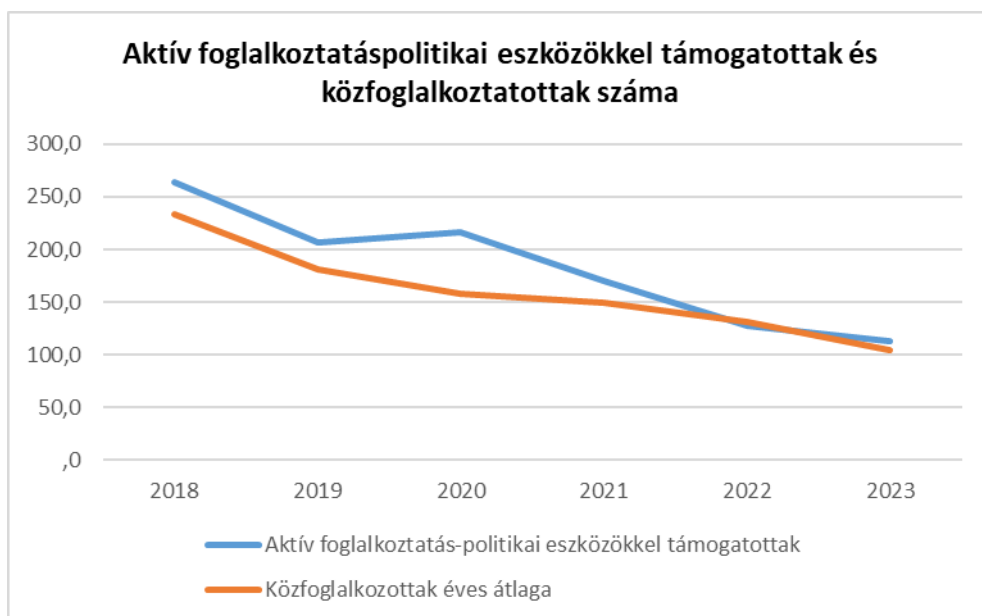

c. közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

Sajnos a közfoglalkoztatási program határozott időre, néhány hónapra szólnak egy-egy személy számára, de sokszor ez is hatalmas segítséget jelent a családoknak. A közfoglalkoztatottak alkalmazása arra világít rá, mekkora szerepe van a helyi munkaerő foglalkoztatásában az önkormányzat közfoglalkoztatási programjának, különös tekintettel arra, hogy ezekben a programokban résztvevők nagyrészt mélyszegénységben élő személyek.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	264	233
2019	207	181
2020	216	158
2021	170	150
2022	128	131
2023	113	105

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

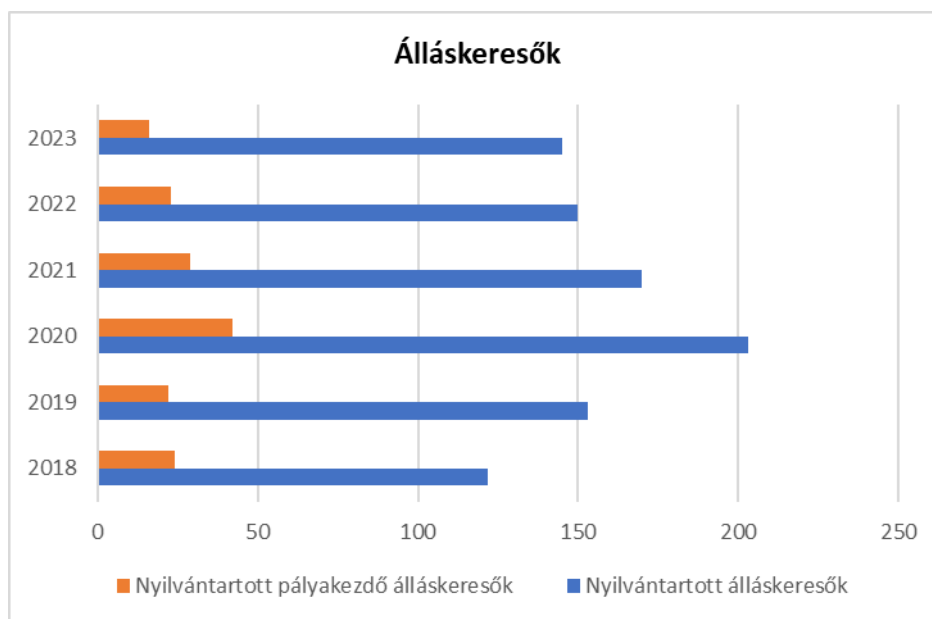
d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A fiatalok foglalkoztatáshoz való hozzáféréseinek esélyei tekintetében Eleken nincsenek a foglalkoztatást és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok. Ezek a programok a közeli városokban, Gyulán és Békéscsabán, a Járási Foglalkoztatási Osztályok szervezésében vehetők igénybe.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	122	24
2019	153	22
2020	203	42
2021	170	29
2022	150	23
2023	145	16

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

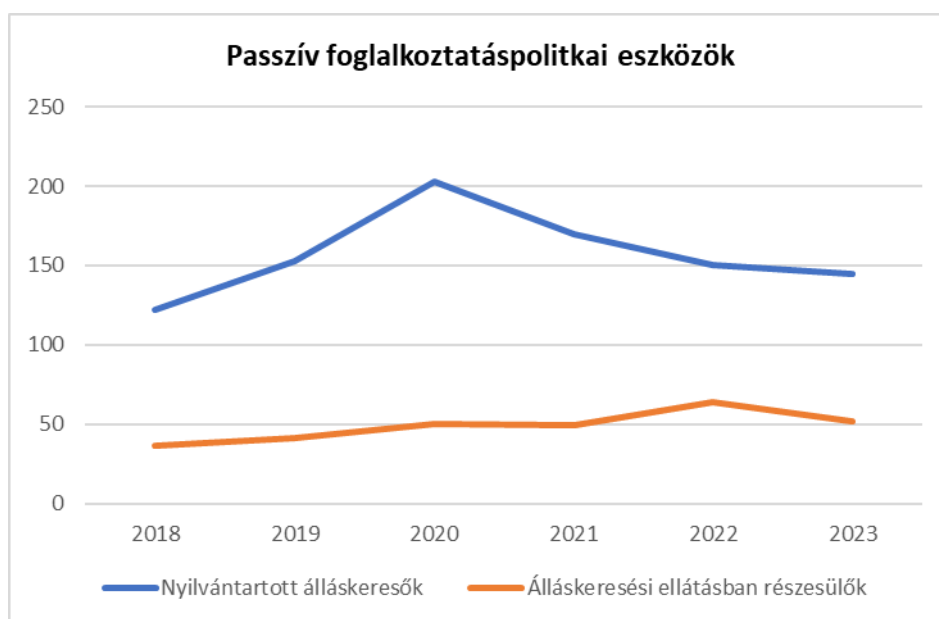

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;
- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;
- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	122	4,32%	36	29,51%
2019	153	5,58%	41	26,80%
2020	203	7,51%	50	24,63%
2021	170	6,42%	49	28,82%
2022	150	5,81%	64	42,67%
2023	145	5,61%	52	35,86%

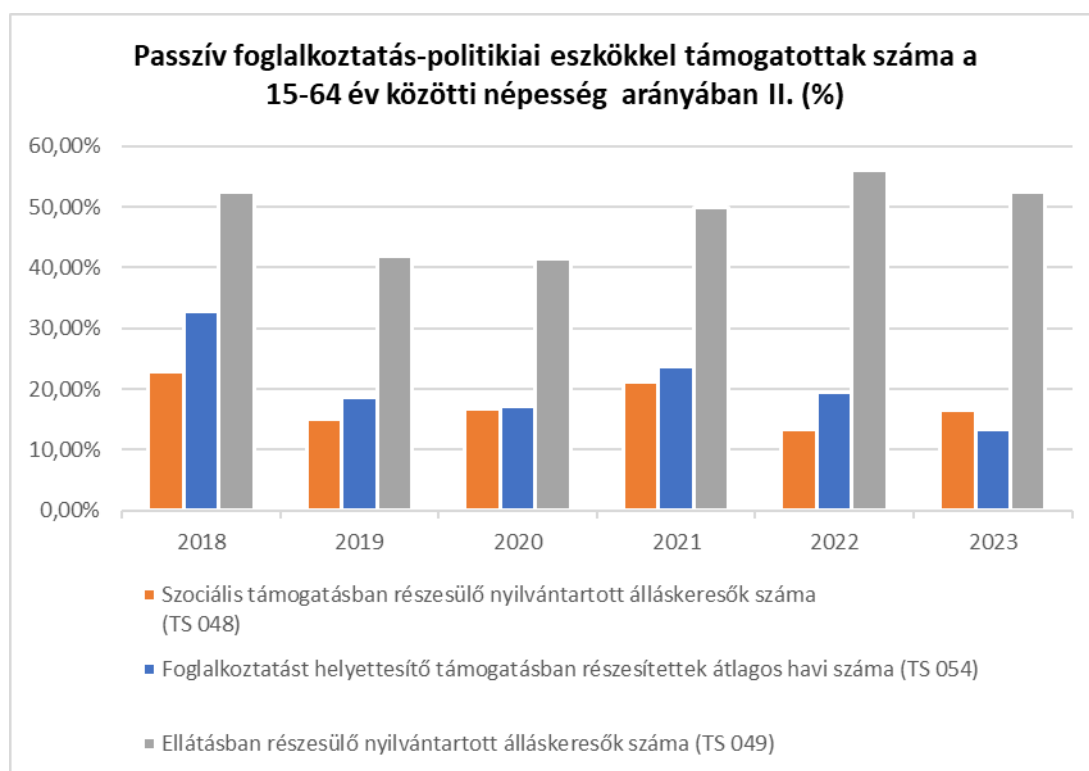
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat alapján kimutatható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma és az álláskeresési ellátásban részesülők száma is a járványidőszak alatt (2020-2021) érte el a maximumot. A csökkenő trend 2022-2023-ban részben a munkaerőpiac javulására, részben pedig az ellátási rendszerek szigorodására utalhat. Az álláskeresési ellátásban részesülők aránya a nyilvántartott álláskeresőkön belül 2021-ben volt a legmagasabb, ami azt jelezheti, hogy a rendszer nagyobb arányban tudott támogatást nyújtani a rászorulóknak.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	28	22,95%	40	32,84%	64	52,46%
2019	23	15,03%	28	18,58%	64	41,83%
2020	34	16,75%	35	17,26%	84	41,38%
2021	36	21,18%	40	23,61%	85	50,00%
2022	20	13,33%	29	19,43%	84	56,00%
2023	24	16,55%	19	13,41%	76	52,41%

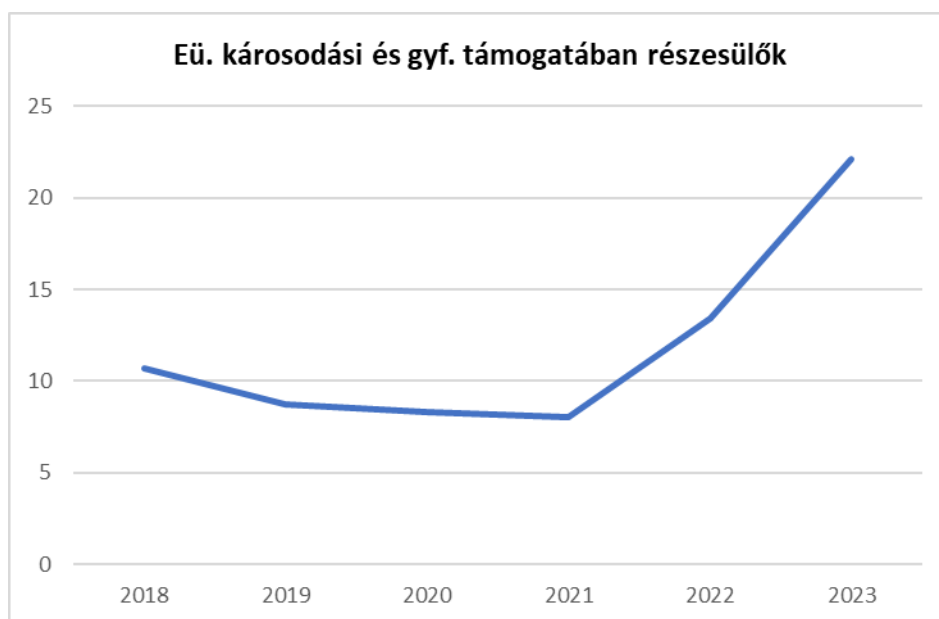
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Azok az egészségkárosodással élő aktív korú személyek, akik nem részesülhetnek a rokkantsági ellátásokban, az aktív korúakat megillető szociális ellátásként rendszeres pénzellátást kaphatnak, saját egészségkárosodásuk okán. A támogatottak száma 2018 és 2021 között csökkenő tendenciát mutatott, 2022-ben ugrásszerű növekedés figyelhető meg. 2023-ban jelentős további növekedés történt. Azok a lakosok, akik ebből a szerény összegű jövedelemből élnek jogosultak a települési önkormányzattól igényelhető rendszeres szociális ellátásokra.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2018	11
2019	9
2020	8
2021	8
2022	13
2023	22

Forrás: TeIR, KSH

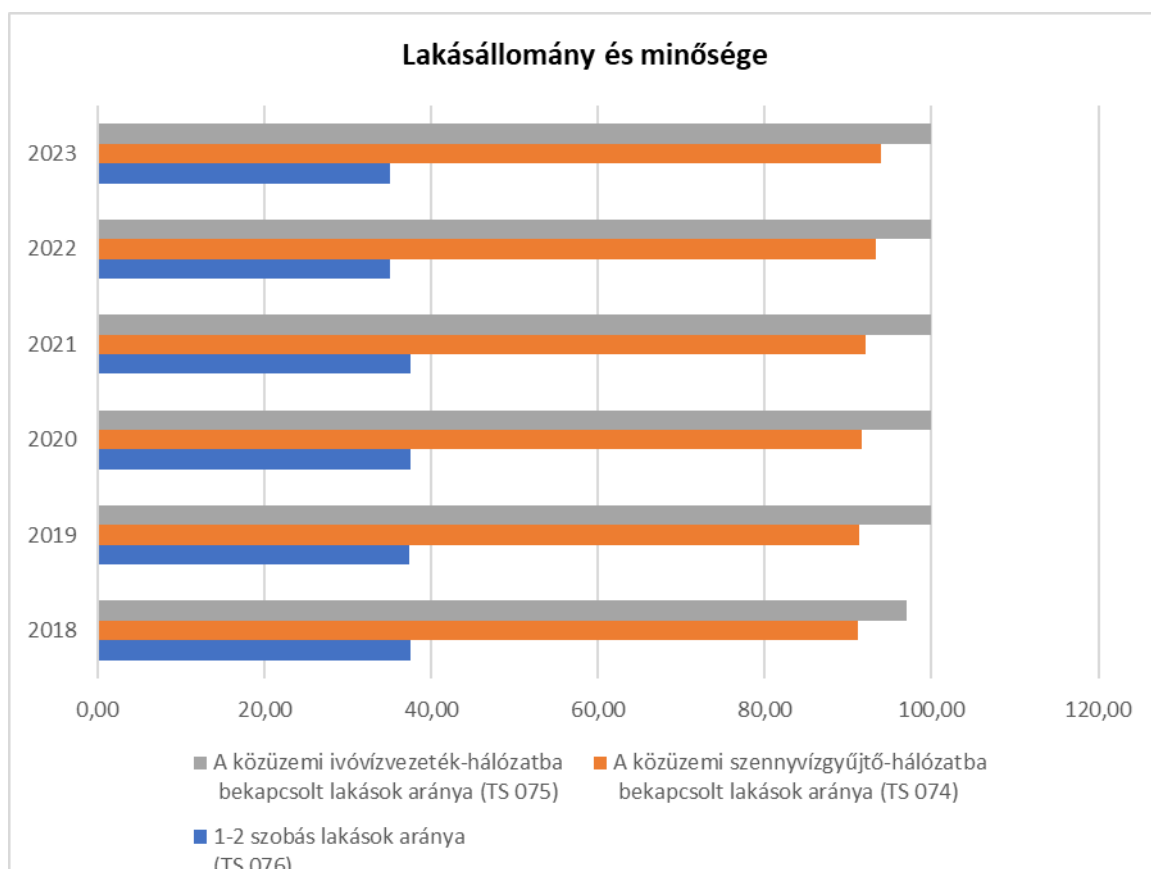

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomán y (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	2007	1	0,50	37,57	91,13	97,01
2019	2012	6	2,98	37,43	91,35	100,00
2020	2013	1	0,50	37,46	91,70	100,00
2021	2013	1	0,50	37,46	92,15	100,00
2022	1993	0	0,00	35,07	93,38	100,00
2023	1992	0	0,00	35,04	93,88	100,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás -állomány

Az önkormányzat bérlakás állománya 34 db lakás.

b) szociális lakhatás

Szociális bérlakások 6 db.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az önkormányzatnak nincs tudomása olyan nem lakáscélú ingatlanról, amelyet lakáscélra használnak.

e) lakhatást segítő támogatások

A település lakhatási támogatást nyújt az egy éve Eleken lakóhellyel, illetve tartózkodási hellyel rendelkező szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás által lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez.

A település önkormányzata igyekszik gondoskodni azokról a fiatalokról, akik első lakásukhoz szeretnének hozzájutni városunkban: ők Elek város közigazgatási területén épülő, illetve megvásárolni kívánt lakásokra igényelhetik a vissza nem térítendő önkormányzati támogatást. A támogatás mértéke új ház építése esetén 500.000.- Ft., lakásvásárlás esetén a megvásárolni kívánt ingatlan vételárának 10%-a, maximum 500.000.-Ft.

f) eladósodottság

A lakosság eladósodottságára vonatkozó konkrét adatokkal nem rendelkezünk. Komoly problémát jelent napjainkban is az eladósodás. A közműszolgáltatások kikapcsolása, hajléktalanná válás a hátrányos helyzetű, alacsony jövedelemmel rendelkező réteget veszélyeztetni beletaszítva a mélyszegénységbe.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Tanyán élő lakosság száma elenyésző. A közelmúltban épített tanyák már olyan területen épültek, ahol minden közmű, de legalább a víz és elektromos energia a rendelkezésre áll. A régebbi építésű, közmű ellátottsága hiányosabb, ám a villamosenergia-ellátás szinte minden tanyában biztosított. A közlekedés a megközelíthetőség tanyákról az időjárás viszontagságainak van kitéve, inkább csak saját járművekkel – kerékpárral vagy autóval – oldható meg.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A területi szegregáció a társadalmi kirekesztődés egyik lényeges dimenziója. Akkor beszélhetünk erről, ha egy település térbeli társadalomszerkezetét vizsgálva a legrosszabb helyzetű fizikai terek (mind a fizikai infrastruktúra és a közszolgáltatások színvonala tekintetében) és a legrosszabb helyzetű társadalmi csoportok fedésbe kerülnek, és egymást erősítő, leszakadásnak nevezett társadalmi folyamatokat generálnak. A település társadalmi és fizikai terében bekövetkező leszakadás eredményeként szegregátumok alakulnak ki, melyek léte, esetleges növekedése, számbeli gyarapodása a városi társadalmak egészének integráltsága szempontjából rendkívül kedvezőtlenül hat. A KSH Elek város szegregációs elemzését a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletnek megfelelően a 2011. évi népszámlálás adatainak felhasználásával a KSH/ADKI/2192/2021. iktatószámú szerződés alapján 2022. év elején elvégezte. Elek város területén két szegregációval veszélyeztetett terület került lehatárolásra.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a. az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik, ennek megfelelően településünkön az alábbi egészségügyi szolgáltatások érhetők el:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- b) a fogorvosi alapellátás,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- d) a védőnői ellátás,
- e) az iskola-egészségügyi ellátás.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény szerint a települési önkormányzat a környezet-és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, nappali ellátás.

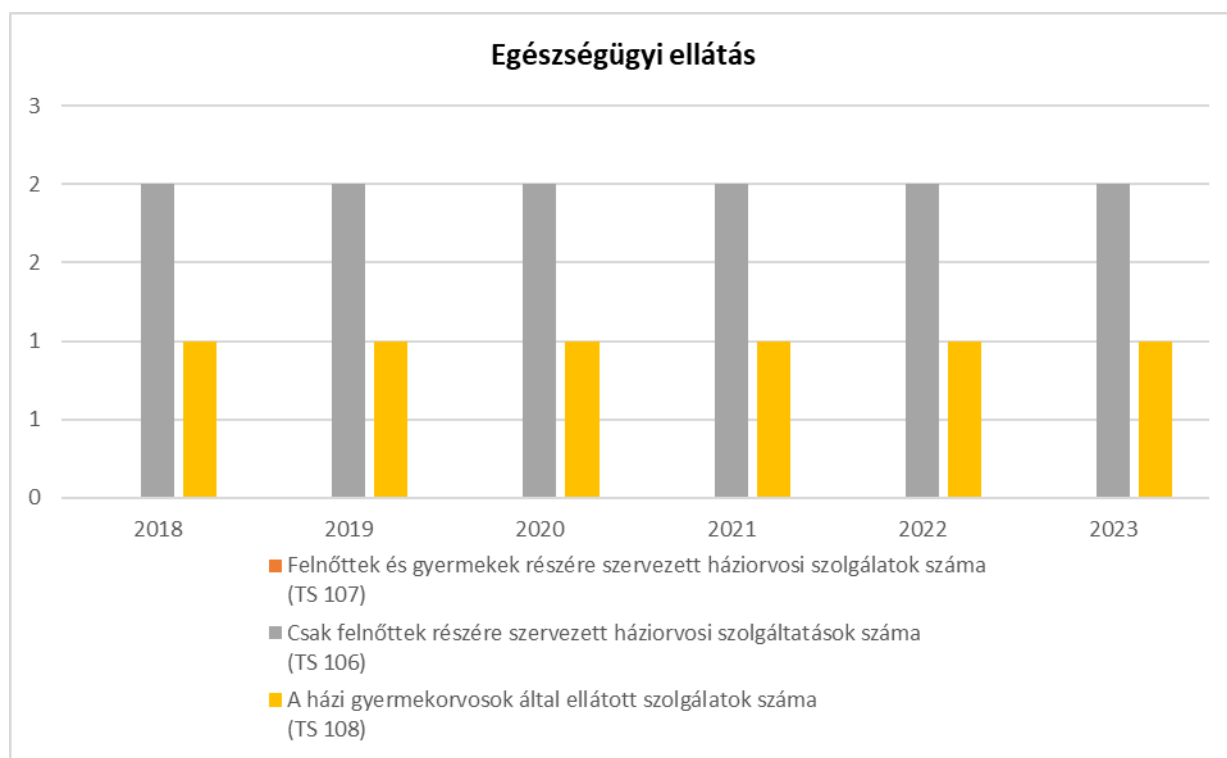
Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a lakóotthon. Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Az egészségügyi alapellátás megoldott a városban. 2 felnőtt házi orvosi, 1 gyermek házi orvosi, 1 fogorvosi praxis áll a lakosság szolgálatára. A gyermekorvosi ellátás napi 2 órás, amit szeretnénk

bővíteni. Védőnői szolgálat és gyógyszerértár is biztosított a városban. Szakrendelők viszont csak Gyulán találhatóak. A betegek beutazása, a gyógyszerek kiváltása sok család számára okoz problémát az alacsony jövedelmük, a mélyszegénység miatt. Szeretnénk szakorvosi ellátások lehetőségét is biztosítani a lakosság számára.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	2	1	1	251	47,54
2019	0	2	1	1	246	32,21
2020	0	2	1	1	225	29,85
2021	0	2	1	1	242	27,24
2022	0	2	1	1	193	25,80
2023	0	2	1	1	229	16,88

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b. prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A város lakossága számára biztosított. A kötelező szűrővizsgálatokat a háziorvosok és védőnők szervezik és tartják nyilván. Mozdó prevenció szűrővizsgálat időnként megjelenik a településen. A Vöröskereszt Helyi Szervezete, a Magyar Rákellenes Liga és a településen működő civil szervezet is gyakran szervez prevenció és szűrőprogramokat. További szűrővizsgálatokon való részvételre a területileg illetékes kórház és szakrendelőben van lehetőség.

c. fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Eleki Intézményegysége kapcsolatot tart a városban működő közoktatási intézmények gyermekvédelmi felelőseivel, a Területi és Gyermekvédelmi Szakszolgálattal, a Módszertani Családsegítő Szolgálattal és más társintézményekkel. A helyi közösség humán szolgáltató intézményeként kapcsolatban áll az egészségügyi szolgáltatókkal, gondozó intézményekkel. A problémák megoldását tekintve pedig az illetékes hatósággal, illetve a szociális szolgáltatást nyújtó szervekkel áll kapcsolatban. A kapcsolatrendszer más társintézményekre is vonatkozik.

A város megváltozott munkaképességű lakosainak is van lehetőségük dolgozni. A Kézmű Közhasznú Nonprofit Kft. megváltozott munkaképességű dolgozókat foglalkoztató cég eleki intézményében. A KÉZMŰ Közhasznú Nonprofit Kft célja, tevékenységének meghatározója a megváltozott munkaképességű munkavállalók rehabilitációs foglalkoztatása, a sikeres és tartós nyílt-munkaerőpiaci elhelyezkedésük elősegítése.

Valamint az EFOP-1.1.1-15, „Megváltozott munkaképességű emberek támogatása” elnevezésű kiemelt projekt keretében is lehetőségünk volt megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatására. Reméljük a továbbiakban is nyílik lehetőségünk ilyen jellegű foglalkoztatásra pályázat útján.

d. közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít, a város lakosságát, közoktatási intézményeit, idősök otthonát ellátó Napközi Konyhán folyamatosan be tudja vezetni az egészséges táplálkozás biztosítását. Ma már számos gyermek és felnőtt egészségi állapota igényel speciális étrendet, melyet tejmentes, gluténmentes és szénhidrát csökkentett étkezéssel tudnak biztosítani.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Elek Város Önkormányzat Képviselő-testülete 29/2009. (III.30.) KT. számú határozatával fogadta el a város „Sportkoncepcióját”, amelyben meghatározásra kerültek Elek város sportfeladatai:

- versenysport, utánpótlás nevelése, diáksport, szabadidősport, fogyatékkal élők sportja;
- Európai Unió és a sport kapcsolata – ehhez kapcsolódó önkormányzati feladatok.

Sportlétesítményeink: sportcsarnok, általános iskoláin tornatermei, szabadtéri pályák, játszótérek, sporttelep labdarúgó pályával.

Pályázatok útján felújításra került a sportcsarnok, a játszótérek, a sporttelep és labdarúgó pálya.

Elek Város Önkormányzata a továbbiakban is szíven viseli a sport jelentőséget, a sport szeretetét, biztosítását a lakosság számára, megalkotva 2/2022. (II.28.) önkormányzati rendeletével „AZ ELEKI SPORTÉRT” kitüntetést.

Elek Város Önkormányzata és az Elek Város Fejlődéséért Közalapítvány hagyományteremtő szándékkal Sportbált és Díjátadó Gálát rendezett. A rendezvény elsődleges célja a helyi sportélet és sportközösség megerősítése, a városban élő, itt eredményeket elérő sportolók, csapatok díjazása, teljesítményük elismerés. A gyermekek, ifjúság szellemi és testi fejlődésének támogatása.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Eleki Intézményegysége látja el az alábbi feladatokat biztosításával: családsegítés, gyermekjóléti ellátás, fogyatékos személyek nappali ellátása, támogató szolgálat, házi segítségnyújtás, étkeztetés, idősek klubja.

Közösségi Misszió Humánszolgáltató Központ:

- Házi segítségnyújtás alapszolgáltatással biztosítja a gondozásra szoruló embereknek egyéni igényeire alapozott ellátás nyújtását, amelynek célja az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartása - szükségleteinek megfelelően - saját lakásán, lakókörnyezetében. Szolgálatuk segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

- Szociális alapszolgáltatásukkal az étkeztetéssel azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről gondoskodnak, akik azt önmaguknak, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük vagy hajléktalanságuk miatt.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Önkormányzatunk támogat minden drogprevenciós kezdeményezést, szeretnénk előadásokkal felhívni a figyelmet megelőzésre- felvilágosításra. Kerültek már felvilágosító előadások megszervezésre a helyi általános iskolában, a rendőrség által ráirányítva a kamaszkorúak figyelmét a korosztályukra leselkedő veszélyekre.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az önkormányzatunk kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmód követelményének betartására a szolgáltatások nyújtásakor. Felhívja a helyi vállalkozások figyelmét a hátrányos bánásmód elkerülésére, az egyenlő bánásmód betartására, a felmerülő problémák elhárítására.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Települési támogatásokat részesülhetnek azok a szociálisan rászoruló családok, akiknek problémát jelent a téli tüzelő beszerzése, élelmiszer vásárlása, gyógyszerek kiváltása, gyermekük iskolakezdés, szemüveg vásárlása. A települési önkormányzat népkonyhát nem üzemeltet, ezért a „3.6.2.: Népkonyha” megjelölésű tábla bemutatása nem releváns. A Napközi Konyha biztosítja gyermekellátást biztosító közintézmények intézményi és szünidei gyermekétkeztetését. A Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Eleki Intézményegysége élelmiszer-adományt, ruha-adományt biztosít a rászorulóknak.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a. közösségi élet színterei, fórumai;

A kultúra és a közművelődés központja a Művelődési Ház és a Könyvtár. A közösségi élet színtere még a sportcsarnok, sportpálya. Az önkormányzati intézmények mellett a civil szervezetek, egyházak, kisebbségek is szerepet vállalnak a település kulturális életében. Az önkormányzat törekszik a civil szervezetekkel és az egyházakkal, kisebbségekkel való egymást támogató, jó kapcsolat, együttműködés kialakítására.

A közösségi élet kapcsolattartási és kommunikációs lehetőségei, fórumai: havonta megjelenő ingyenes sajtótermék, az intézmények által működtetett honlapok, közmeghallgatás, lakossági fórum, polgármesteri fogadóóra.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	igen	1 043	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b. közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Eleken nincsenek etnikai konfliktusok. A városban békésen élnek egymás mellett a nemzetiségek.

c. helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A településen civil szervezetek, egyházak, önkormányzati intézmény is folytatnak szociális szolidaritásból adományozást, amelynek lebonyolításában önkéntesek segítenek. Jellemző a településen, hogy magánszemélyek is ajánlanak fel élelmiszert, bútort, ruhákat, játékokat, tüzelőt a rászoruló családoknak. A településen több alkalommal szerveződtek jótékonyági bálók bajba került családok megsegítésére.

d. a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A II. világháború óta ötféle náció él itt együtt, magyarok, románok, németek, szlovákok és cigányok.

Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat

A Szlovák Önkormányzat 2002. november 7-én alakult azzal a céllal, hogy felelevenítse a szlovák népi kultúrát, gasztronómiát, valamint a Szlovák Klub és a Szlovák Pávakör 1960-as és 1970-es évekbeli tevékenységét. 2006-ban egy helyi szlovák civil szervezetet is bejegyeztek, az Eleki Szlovákok Egyesületét. Az eleki szlovákok 2013-ban kaptak a városi önkormányzattól egy ingatlant tartós használatra, amelyet a szlovák emlékszoba berendezése után az augusztusi eleki világtalálkozó ünnepegyesen is át adtak. Az Eleki Szlovákok legkiemelkedőbb rendezvénye az Elekiek Világtalálkozója mellett az Eleki Szlovák Nap és a novemberi Disznótoros Fesztivál.

Román Nemzetiségi Önkormányzat

Az Eleki Románokért Egyesület 2005. november 23-án alakult meg azzal a céllal, hogy segítse az eleki románság anyanyelvének ápolását, kultúrájának és hagyományainak megőrzését, ezáltal a

román identitás erősítését. A XIX. század fordulóján Arad felől érkezett románság eleinte csak idénymunkára jött a kitűnően termőföldek megművelésére és a betakarítási munkákra idénymunkásnak, béresnek, cselédnek. Később, mint béresek, tanyások le is telepedtek itt. Hagyományait, folklórjukat, anyanyelvüket azonban sikerült mind a mai napig megőrizniük. Szervezett formában 1947-ben alapították meg a táncsoportjukat. Az együttes munkájának lényege: az anyanyelv, a helyi román folklórkincs összegyűjtése, dramatizálása, bemutatása, egyáltalán - a rendelkezésükre álló lehetőségekkel az identitástudat megőrzése. Sikereiket bizonyítják - többek között - rangos elismerések: Szocialista Kultúráért érdemérmek, a KOTA különdíja, NÍVÓ-díjak, az "Elekért", a "Békés megyéért", s a "Kisebbségért" érdemérmek, kitüntetések és egyéb, különböző szintű kitüntetések, oklevelek, jutalmak. Az együttesnek három Népművészet Mestere, egy Ifjú Népművészet Mestere, 7 "Fülöp Ferenc" Díjasa, 2 Miniszteri Dicséretben részesített néptáncosa van, de mind csoportosan, mind pedig egyénileg sok egyéb kitüntetettje van.

Német Nemzetiségi Önkormányzat

Eleken 1994-ben alakult meg a Német Kisebbségi Önkormányzat, amely azóta is folyamatosan működik, jelenleg Eleki Német Nemzetiségi Önkormányzat néven. Nemzetiségi Önkormányzatunk feladatai: Német nyelv, kultúra ápolása.

Az Eleki Németek Egyesülete Elek várostól korábban tulajdonba kapott egy ingatlant, ami az egyesület és a német önkormányzat székházának ad helyet. Itt vannak a német tájszobák, valamint a ház szolgál a német közösség programjainak helyszínéül. Rendezvényeink, amelyeket az Eleki Németek Egyesületével közösen szervezünk:

- Farsangi maszkafelvonulás
- „Böjt közepe”
- Májusfa állítás és kitáncolás
- Anyanyelvi kulturális nap (évente más-más megyei, németek lakta településen)
- Sváb bál
- Elekiek Világtalálkozásának szervezésében való közreműködés
- Gasztronómiai hagyományok ápolása

Eleki Cigány Nemzetiségi Önkormányzat

1994-ben még kisebbségi önkormányzat volt a neve. Az eleki társadalomba való integráció a hagyományaink megőrzésével és a többségi társadalommal való együttműködés. További célunk az, hogy gyermekeink, fiataljaink megfelelő tudáshoz juthassanak és motiválva legyenek a tanulásra. Szeretnénk a közösségi házban a cigány kultúrát, emlékeinket bemutatni. A Községi házban tartjuk a hagyományos ünnepeket, mint a farsang, amikor fánkot sütünk, húsvétkor tojást festünk a gyerekekkel, megrendezzük a május elsejét is. Van roma kulturális nap is.

e. helyi lakossági önszerveződések.

Településünkön – elmondhatjuk – igen aktív közösségek vannak. Az elmúlt évben megfigyelhető az összefogás a rendezényszervezésben, a települési önkormányzat, a kisebbségi önkormányzatokkal, civil szervezetekkel összefogva szervezi és bonyolítja le rendezvényeit, és ez az együttműködés hatékonyak is bizonyul, hiszen az érdeklődő közösség egy nagyobb hányadát képes megmozgatni.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező és önként vállalt közfeladatait a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 115-116. §-ai rögzítik. A helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata többek közt a képviselt közösség érdekképviselésével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különösen tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira. A helyi nemzetiségi önkormányzat önként vállalt feladatot láthat el különösen a nemzetiségi oktatási és kulturális önigazgatással összefüggő ügyekben, a társadalmi felzárkózás, a szociális, ifjúsági, kulturális igazgatás és a közfoglalkoztatás területén, valamint településüzemeltetési és településrendezési feladatok körében. Eleken 1994. évtől működik roma önkormányzat. 3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a romák és mélyszegénységben élők körében magas a munkanélküliség	állásbörzék szervezése, képzési lehetőségek feltérképezése
rossz életkörülmények	szociális bérlakások létesítése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt és elfogadta a 47/2007. (V.31.) számú határozatával a „Legyen Jobb a Gyerekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. Ennek fő célja volt, hogy javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit, de főként azokra a gyerekekre kell a hangsúlyt helyezni, akiknek az érdekei a legjobban sérülhetnek.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 296	2 412	4708	48,77%	51,23%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			142	3,02%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	374	335	709	7,94%	7,12%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	66	57	123	1,40%	1,21%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

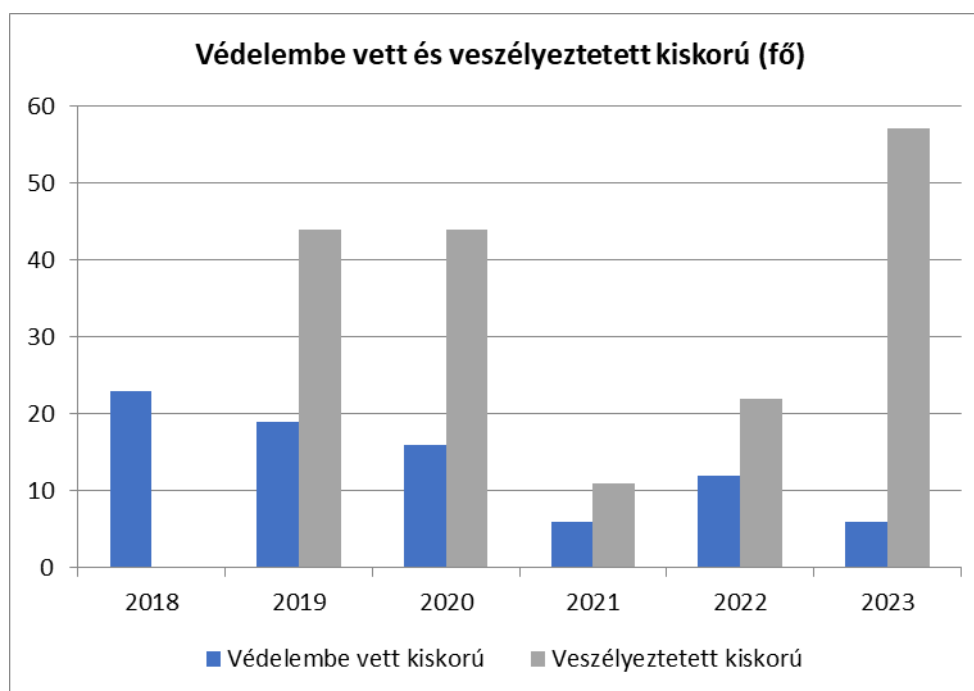
A gyermekek helyzetének elemzéséhez ismernünk kell az ehhez kapcsolódó definíciókat és szabályozásokat!

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások biztosítják.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	23	n.a.
2019	19	44
2020	16	44
2021	6	11
2022	12	22
2023	6	57
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

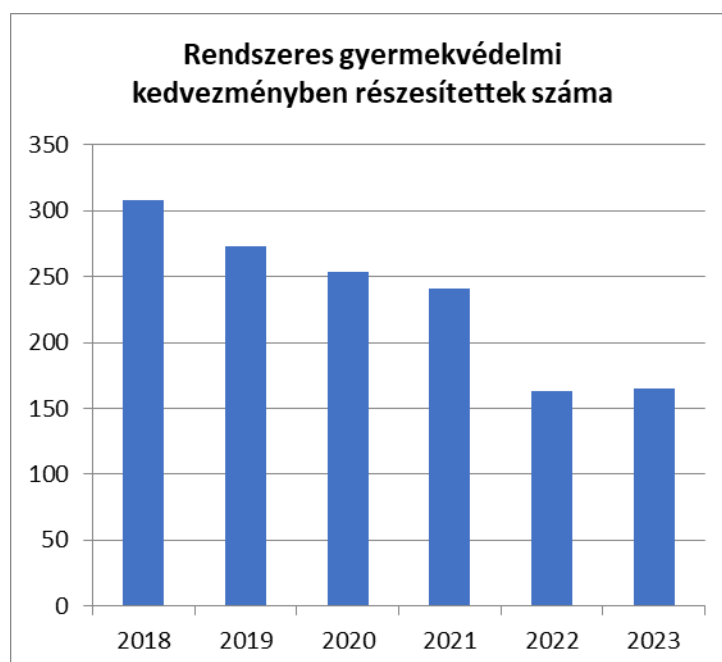

A fenti kimutatás szerint a védelembe vett kiskorúak száma viszonylag alacsony a veszélyeztetett kiskorúak számához képest. A védelembevétel megszűnését gyakran a gyermek nagykorúvá válásával magyarázzuk, ezáltal a gyermekjóléti szolgálat már nem követi őket tovább. A veszélyeztetett kiskorúak tekintetében erőteljes növekedést figyelhetünk meg 2021 és 2022. évhez viszonyítva.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2018	308
2019	273
2020	254
2021	241
2022	163
2023	165

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

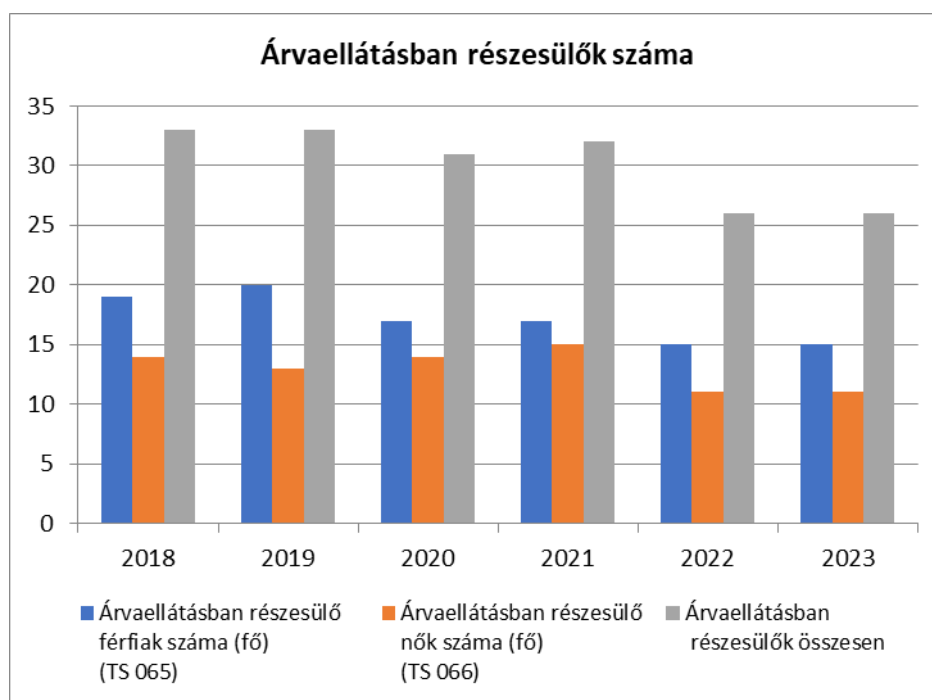
A 4.1.2. számú táblázat adataiból egyértelműen kiderül, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma évről évre csökken (a 2023. évben nem mutat változást az előző évhez képest), annak ellenére, hogy a családok mindennapos megélhetési nehézségekkel küzdenek.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

A város igyekszik a nehéz sorsú családokon segíteni. A helyi önkormányzati rendeletben szabályozott feltételek fennállása esetén többek között életfenntartási gondok enyhítésére, gyógyszer-támogatásra, lakhatási támogatásra, ősszel szociális célú tüzelőanyag támogatásra és augusztusban tanévkezdési támogatásra nyújthatnak be kérelmet a rászorulóknak. A lakhatási támogatás havi rendszerességű egy éven át és a háztartás vízdíjába kerül utalásra a megállapított összeg, továbbá minden évben egyszeri lakhatási támogatásban részesül az a háztartás, amelyik élő lakhatási támogatással rendelkezik. Ez a segítség közel 160 családot érint. Minden eleki újszülött érkezését 35.000 forinttal segíti az önkormányzat. A rászoruló családoknak rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény is megállapításra is van lehetőségük, amennyiben a feltételek fennállnak. Évente két alkalommal (augusztus, november) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek egyszeri pénzbeli támogatásban részesülnek 5.000 forint összegben, a hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 6.000 forint összegben.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	19	14	33
2019	20	13	33
2020	17	14	31
2021	17	15	32
2022	15	11	26
2023	15	11	26

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Ebben a fejezetben kap helyet az árvaeállításban részesülő személyek számának alakulása. Ez az ellátás nem a helyi önkormányzat szociális rendeletében szabályozott pénzbeli ellátás. A táblázatból és a grafikonból azonban jól kiolvasható, hogy az elmúlt években számottevő növekedés, illetve csökkenés nem figyelhető meg.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekek étkeztetését az Eleki Napközi Konyha biztosítja. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek ingyenesen kapják a háromszori étkezést, de nagy számban élnek a szülők az 50%-os kedvezményes étkezés lehetőségével is.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

Jelenleg nincs tudomásunk magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti gyermekről.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nincs a településen külföldről visszatért hátrányos helyzetű családban élő gyermek.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Elek város területén két szegregációval veszélyeztetett terület került lehatárolásra. Ezen területen élő gyermekek részére, amennyiben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, megállapításra kerül a hátrányos helyzet, vagy a halmozottan hátrányos helyzet, a szegregációra való tekintettel.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Elek Város Önkormányzata a gyermekjóléti intézkedések végrehajtására megfelelő intézményrendszert épített ki, arra a célra, hogy lépést tudjon tartani a kiskorúakat érintő szociális kérdésekben.

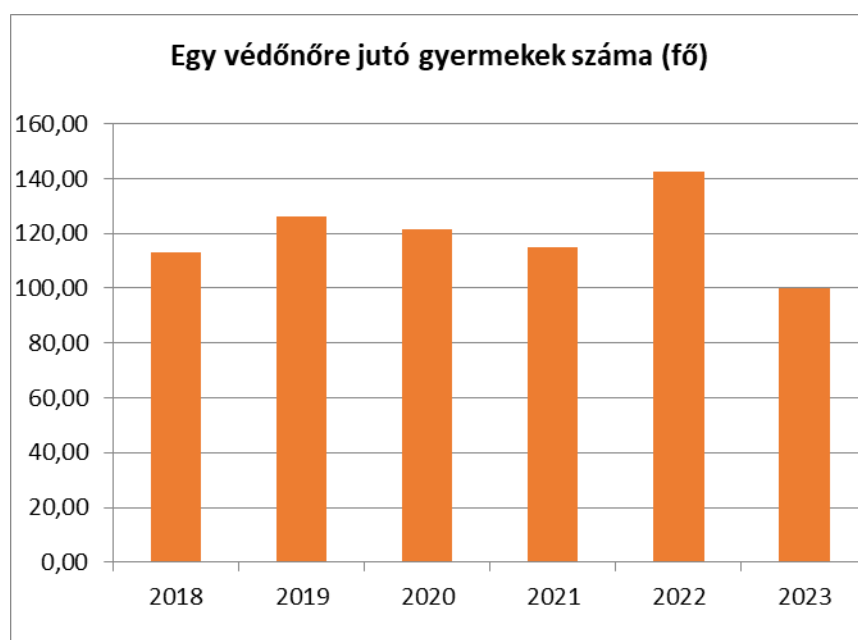
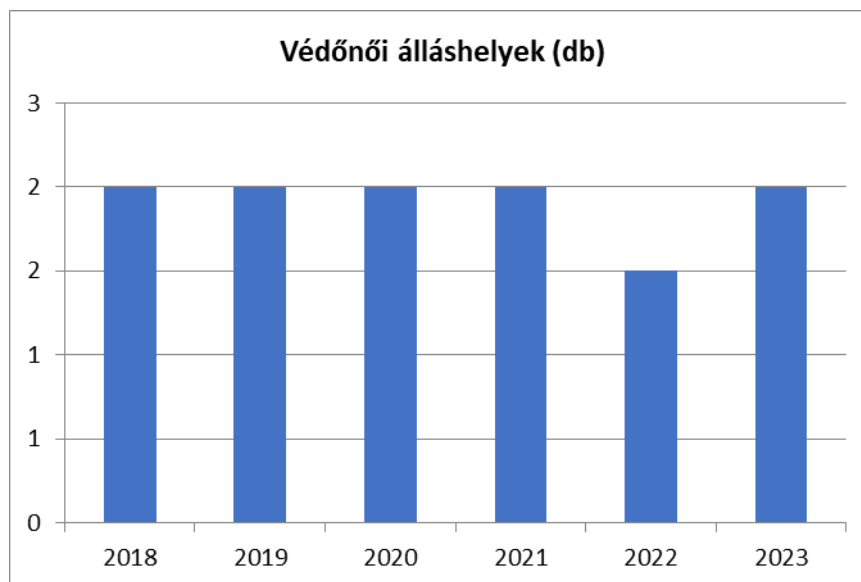
a.) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok).

Településünkön két védőnő látja el az ezzel kapcsolatos feladatokat. Betöltetlen védőnői státusz nincs. Főállású védőnő alkalmazására lehetőség nincs a tanulói létszám miatt.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	2	226	113,00
2019	2	252	126,00
2020	2	243	121,50
2021	2	230	115,00

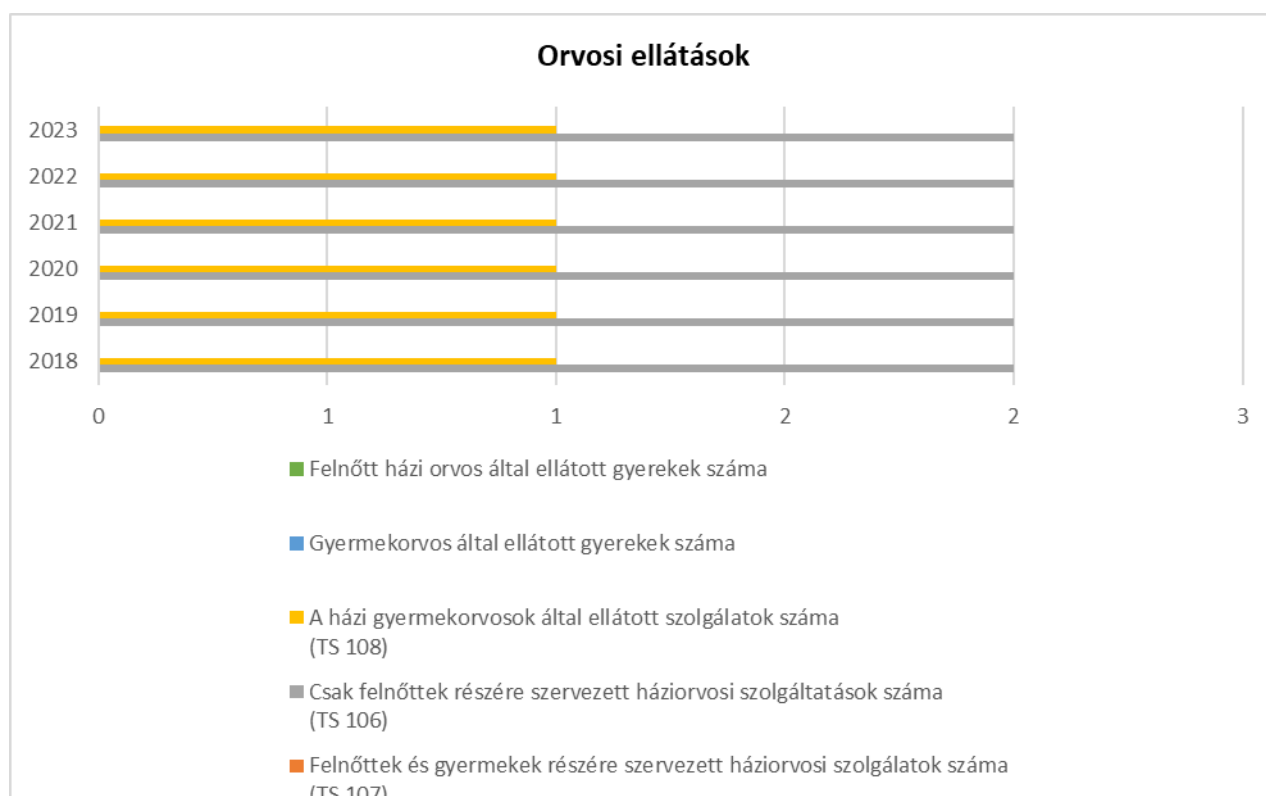
2022	2	214	142,67
2023	2	200	100,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	2	1	n.a.	n.a.
2019	0	2	1	n.a.	n.a.
2020	0	2	1	n.a.	n.a.
2021	0	2	1	n.a.	n.a.
2022	0	2	1	n.a.	n.a.
2023	0	2	1	n.a.	n.a.
Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok					

A városban egy házi gyermekorvosi praxis működik, melyben két gyermekorvos tevékenykedik, megosztva a napi rendeléseket és az újszülöttek, óvodások és iskolás gyermekek szűréseit. Előző években sok gyermeket más településre hordtak a szülők gyermekorvosi ellátásra, mára viszont a szülők egyre nagyobb számban térnek vissza gyermekeikkel a városi gyermekorvoshoz. Gyermekszakorvosi ellátás helyben nincs, ezeket Békéscsabán vagy Gyulán lehet elérni.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A helyi óvodában és általános iskolában biztosítottak a feltételek a szükséges fejlesztések elvégzéséhez.

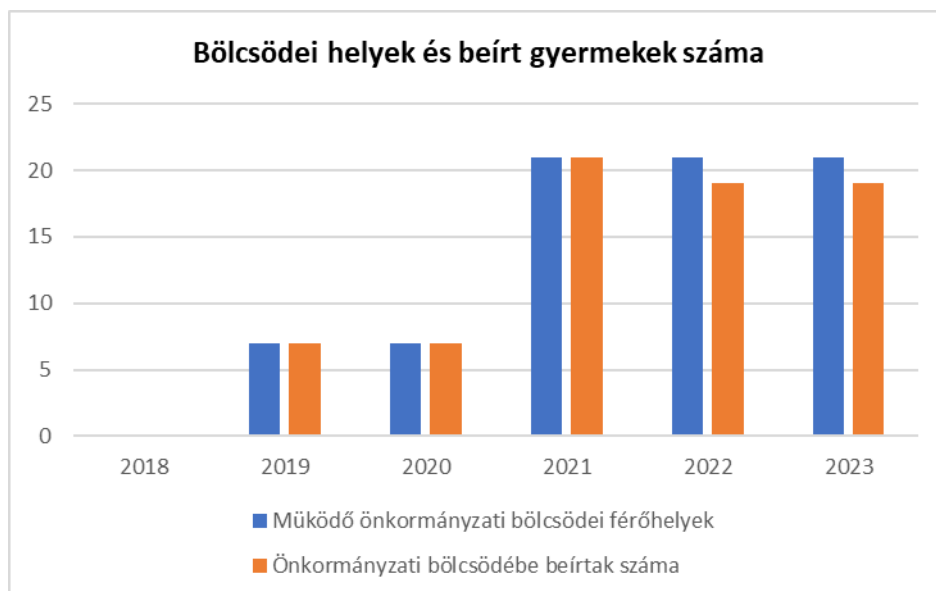
d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

Elek Város Önkormányzata a kötelező feladat-ellátási körébe tartozó, személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokat a Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézménye, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat látja el teljeskörűen társulási formában.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	0	0
2019	7	7
2020	7	7
2021	21	21
2022	21	19
2023	21	19

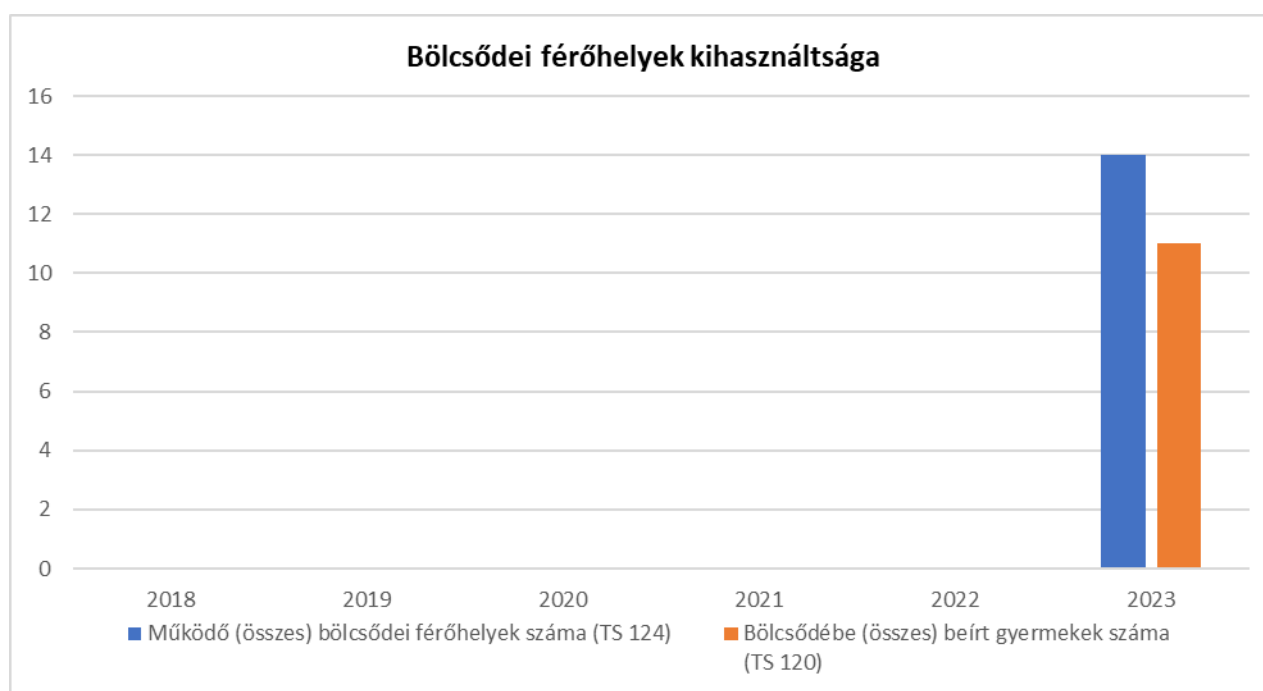
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	7	7	0	0
2020	0	0	0	0	7	7	0	0
2021	0	0	14	14	7	7	0	0
2022	0	0	14	14	7	7	0	0
2023	0	0	14	14	7	7	14	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A városban nagyon kevésnek bizonyult a bölcsődei férőhelyek száma, ezért sok gyermeket vittek a szülők a környező településekre, például Gyulára vagy Kétegyházára. A TOP-1.4.1.-19-BSI-2019-00018 azonosítószerű pályázat sikeres elnyerésének köszönhetően 2022. szeptemberében megnyitotta kapuit az új és korszerűen felszerelt 14 férőhelyes városi bölcsőde, mely három fő szakképzett munkavállalónak biztosít munkahelyet. Ezzel az önkormányzat nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a kisgyermeket nevelő szülőknek, amennyiben szeretnék, legyen lehetőségük minél hamarabb visszaállni a munka világába. Ez több szempontból is előnyös. A gyermekek, ahogyan az újonnan épülő óvodában, itt is a mai kor követelményeinek és infrastruktúrájában megfelelő intézménybe járhatnak. A szülők, ha élnek az önkormányzat által biztosított és a törvény adta lehetőséggel, többletjövedelemhez juthatnak, mellyel stabilizálhatják családjuk anyagi biztonságát.

Továbbá 2020-ban megkezdte működését Eleken a Gocz Elvira Alapítvány által működtetett Gocz Elvira Családi Bölcsőde, mely 7 kisgyermek napközbeni felügyeletét és ellátását teszi lehetővé.

f) gyermekvédelem

A gyermekvédelem egy nagyon sokoldalú feladat, ami hatalmas felelősséggel is jár. A településen a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaitól maximális odafigyelést és csapatmunkát igényel ennek a kézben tartása. Fő feladatuknak tekintik a gyermekek megóvását a veszélyektől és felkészíteni őket az életben való helytállásra. A társadalmi leszakadás megakadályozása és kirekesztés csökkentése érdekében igyekeznek biztosítani a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségét. Fontos lenne a tinédzser korú gyermekek részére a szexuális felvilágosítás, valamint felhívni a figyelmüket az online világ veszélyeire, de a legfontosabb a nehéz sorsú, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatása és a tehetséges jó képességű tanulók fejlesztése.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A gyermeket nevelő családoknál kialakult krízis helyzetet- ami a legtöbb esetben anyagi jellegű- az önkormányzat a rendeletben szabályozott keretek között igyekszik kezelni. A városban a jelzőrendszer jól és hatékonyan működik. A krízis helyzetbe került családoknak a Családsegítő Szolgálat is teljes körű segítséget nyújt. Az általános iskolában szociális munkás kolléga segíti a pedagógusok munkáját.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés.

Nagyon fontos a város vezetésnek, hogy minden gyermek egyformán hozzáférhessen a szabadidős tevékenységekhez. Ennek érdekében számos fejlesztés történt Eleken. Sportcsarnokunk több mint 16 millió forint pályázati pénzből újult meg. A küzdőtér újra lett lakkozva és festve, az öltözőkben a linóleumok ki lettek cserélve, a vizesblokkok teljesen fel lettek újítva. Újra lettek csempézve, új tusolók, wc-k, kézmosók kerültek felszerelésre. A küzdőtérben a palánkok elbontásra kerültek, ezzel is növelve a küzdőtér nagyságát és biztonságát. A felújításnak köszönhetően sok civil és egyesületi tag látogatja a csarnokot. Idejárnak az igazolt és a kikapcsolódni vágyó labdarúgók, asztaliteniszezők, a küzdősportot űzők, az íjászok, de az edzéseken túl, a megújult csarnok számtalan helyi, megyei és nemzetközi versenynek biztosított helyet. A megújult csarnokot, hetente több mint százan veszik igénybe. Ezenkívül az önkormányzatnak az is fontos szempont volt, hogy az iskolások és a felnőttek közösen is tudjanak kikapcsolódni. Ezért a három felújított játszótérből kettőnél kondi park is kialakításra került. Ez azért is fontos, mert a gyermek játszhat a különböző játékokon (pl.: vár hinta, láncos lépegető, ufó forgó, rugós hinta stb.), addig a felnőttek is van lehetősége különböző kondi eszközökön kipróbálni magát. Ilyen lehetőséget biztosít a Ligeti és a Thököly utcai játszótér. Itt mindenki kikapcsolódhat, a család mégis együtt van. Ezeknek a kialakítására az önkormányzat közel 20 millió forint vissza nem térítendő

támogatást nyert. A két játszótéren akár 20-30 család is kikapcsolódhat egyszerre. Nem utolsósorban A Reibel Mihály Művelődési Ház pályázatainál is arra törekedtünk, hogy a fejlesztésekkel a lehető legszélesebb réteget tudjuk kiszolgálni. A kulturált szórakozási lehetőség biztosítására újra lettek burkoltatva az alsó szinten lévő termek, új asztalok és székek kerültek megvásárlásra. A nagyterem és a mellette lévő kisterem a jobb kihasználási lehetőség érdekében légkondicionáltak. Ezen felül a pályázat terhére beruháztunk egy úgynevezett balett szőnyegre, amelyet a táncosok, a zumbások és az aerobik-osok is tudják használni. Emellett ennél az intézménynél is kialakításra került a mozgáskorlátozottak feljárója, mely nagymértékben megkönnyíti, esélyt teremt, az ilyen problémával küzdő emberek bejutási lehetőségéhez. Az Eleki Utánpótlás Sportegyesületnek köszönhetően TAO támogatásból megépülhetett egy korszerű műfüves sportpálya, amelyet minden sportolni vágyó használhatja korosztályra való tekintet nélkül, továbbá a sportpálya öltözőin is folyamatosan végeznek különböző fejlesztéseket.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

A gyermekétkeztetést az Eleki Önkormányzat fenntartása alatt álló Napközi Konyha biztosítja, a bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermekeknek egyaránt. Az ebédlő a Napközi Konyha mellett kapott helyet, így a Dr. Mester György általános iskola és az Eleki Román általános iskola diákjai is ott tudják elfogyasztani az ebédjüket. Nagyon fontos szempont, hogy minden gyermeket figyelembe véve alakítsuk ki az étlapot, ezért lehetőség van glutén- és laktózmentes étkezés igénybevételére is. A szünidőkben biztosítva van az általános- és középiskolás hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek napi egyszeri meleg étkezésük.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Ilyen szempontok alapján nem szervezünk programokat, egyetlen gyermeket sem különböztetünk meg hátrányosan. A településen szervezett programok minden gyereknek elérhetőek.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor.

Nincs tudomásunk ilyen jellegű problémáról.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A hátrányos helyzetű gyermekek részére biztosítva van ingyenesen a szünidei étkezés keretén belül a napi egyszeri meleg étel, ezenkívül a nyári szünetben Erzsébet táborban vehetnek részt, ahol napi négy étkezést kapnak, valamint rengeteg programon vehetnek részt teljesen ingyenesen.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	142	55	38,73
2019	128	30	23,44
2020	136	19	13,97
2021	141	19	13,48
2022	141	21	14,89
2023	144	20	13,89

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Eddig három telephelyen működött a városi intézmény, amely épületek nagyon rossz állapotban voltak. Az új óvoda kialakítására (a volt Gyermeknevelő helyén) az önkormányzat több mint 940 millió forint támogatásban részesült. Így az elhagyott, lepusztulóban lévő épület helyén, egy négy csoportos (100-120 gyermek), sportszobával és hatalmas udvarral rendelkező, rentábilisan működtethető, a mai kor követelményeinek és infrastruktúrájában megfelelő intézménybe járhatnak az eleki gyermekek. Ez hatalmas fejlesztés, mely lehetővé teszi, hogy a szülők a gyermekeket, sem a körülmények, sem a helyhiány miatt ne vigyék el más településre. Ez azért fontos, mert ha a gyermek kötődik a településhez, az felnőtt korában is szívesebben keres letelepedési lehetőséget ott, ahol nevelkedett. Megújult a III-as számú, Kétegyházi úti telephely is, így két helyen működik az óvoda, összesen 150 férőhellyel. 2023. szeptembere óta már új környezetbe járhatnak az óvodások.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018	n.a.	41	14,80
2019	n.a.	24	8,51
2020	n.a.	70	24,82
2021	n.a.	78	27,66
2022	n.a.	47	17,03
2023	n.a.	43	14,78
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés			

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanuló számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	0	n.a.	10	19	0	n.a.
2019	0	n.a.	6	14	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar						

Elek városban nincs nappali oktatási rend szerinti középfokú oktatási intézmény, a gyermekek többnyire a szomszédos településeken végzik középfokú tanulmányaikat, ezért a fenti táblázat nem releváns.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2018	96	6
2019	153	4
2020	168	4
2021	183	0
2022	137	8
2023	90	47
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

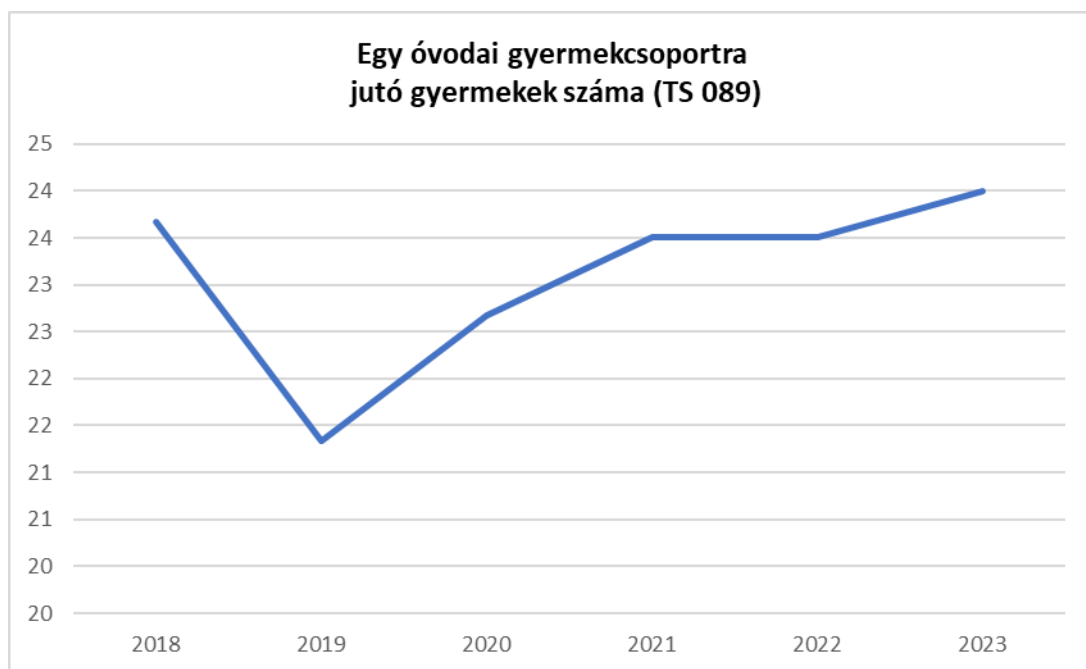
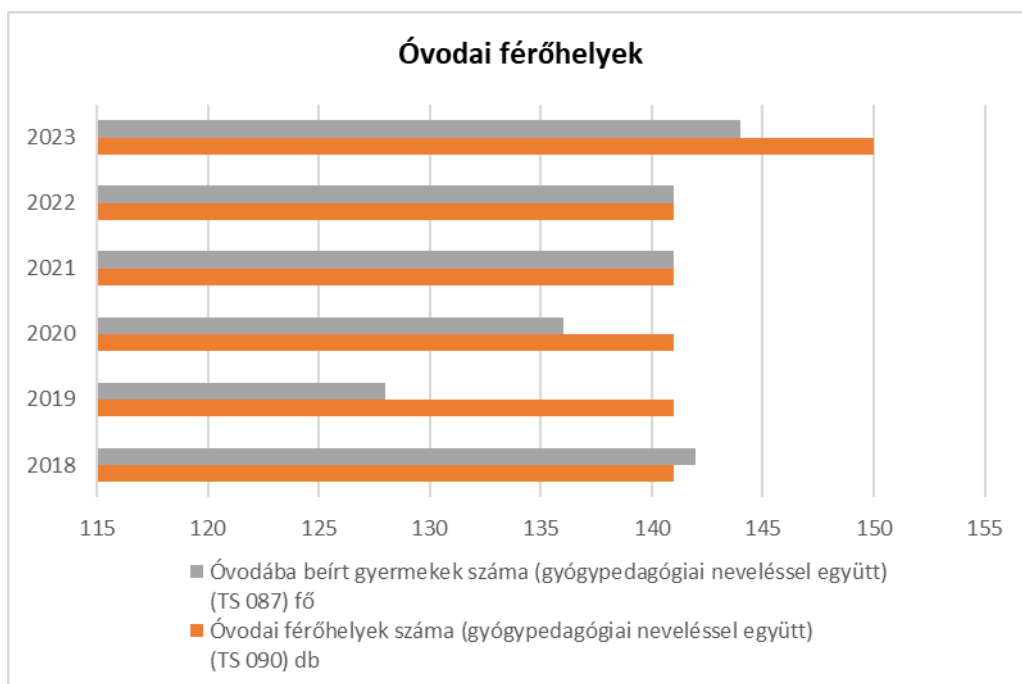
Ez a táblázat azt mutatja meg, hogyan alakult a kiskorú és nagykorúvá vált hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma. A táblázatból egyértelműen kiolvasható, hogy ezek a számok a hátrányos helyzetű gyerekek tekintetében csökkenést, a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esetében viszont emelkedést mutatnak.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodák teljes dolgozói létszámban működnek. Jelenleg nincs betöltetlen óvodai álláshely sem óvónő, sem dajka tekintetében.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	n.a.	6	141	3	142	0	0	24
2019	n.a.	6	141	3	128	0	0	21
2020	n.a.	6	141	3	136	0	0	23
2021	n.a.	6	141	3	141	0	0	24
2022	n.a.	6	141	3	141	0	0	24
2023	n.a.	6	150	3	144	0	0	24

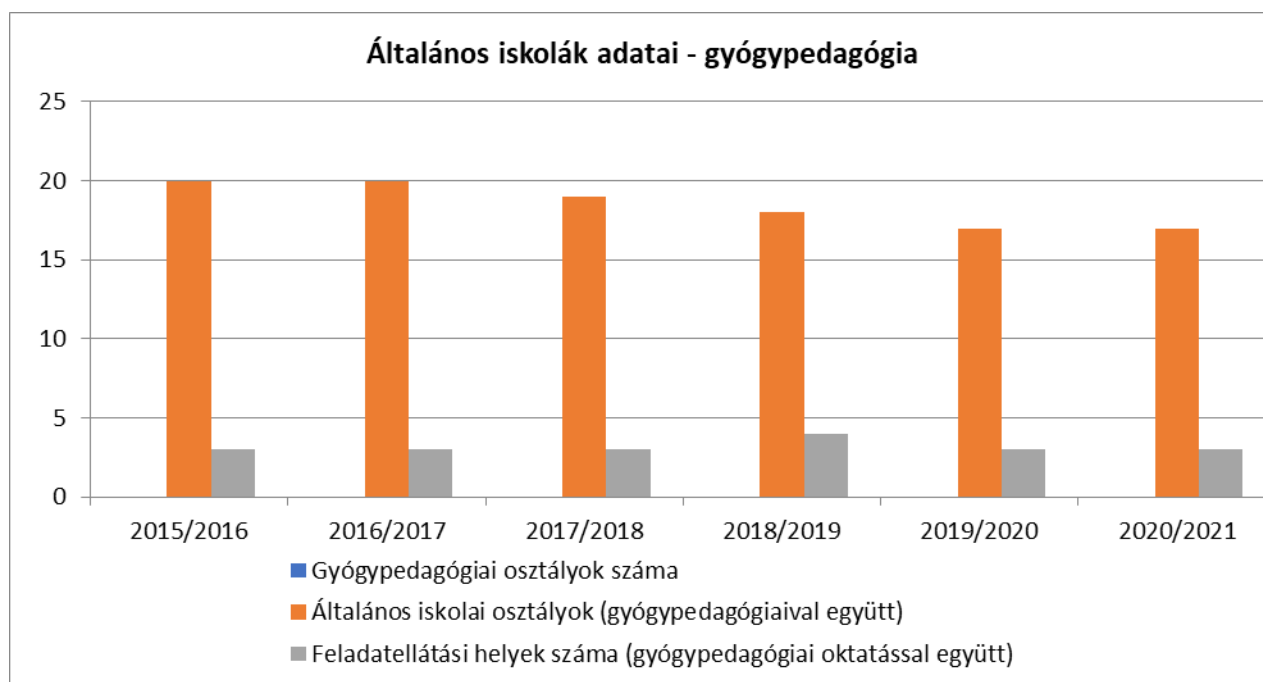
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodai férőhelyek tekintetében elmondható, hogy a telephelyek teljes kihasználtság mellett működnek. 2023. szeptemberében megnyitotta kaput egy teljesen új és modern óvoda 4 csoportszobával, valamint megújult a III. számú óvoda épülete is így az eddigi három telephely helyett két teljesen új óvoda működik, amely összesen 150 gyermek fogadására alkalmas.

A helyi általános iskola tanulóinak száma csökkent, viszont a román általános iskola tanulóiak létszáma az utóbbi években növekedést mutat. Néhány éve még ez fordítva volt megfigyelhető. A jogszabályban meghatározott létszámokat ennek ellenére gond nélkül el lehetett indítani.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2018	0	20	3	13,85	3,97
2019	0	20	3	14,10	3,90
2020	0	19	3	14,84	4,26
2021	0	18	4	15,67	3,90
2022	0	17	3	16,24	5,80
2023	0	17	3	17,12	3,78
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

Az általános iskola 8. évfolyamát elvégzők száma csökkent, ami magyarázható a gyermekszám csökkenéssel és a településről való elköltözéssel is.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2018	41
2019	27
2020	35
2021	35
2022	41
2023	47
Forrás: TeIR, KSH Tstar	

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek.

Ilyen jelenséget nem tapasztaltunk és nem tartunk nyilván.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések

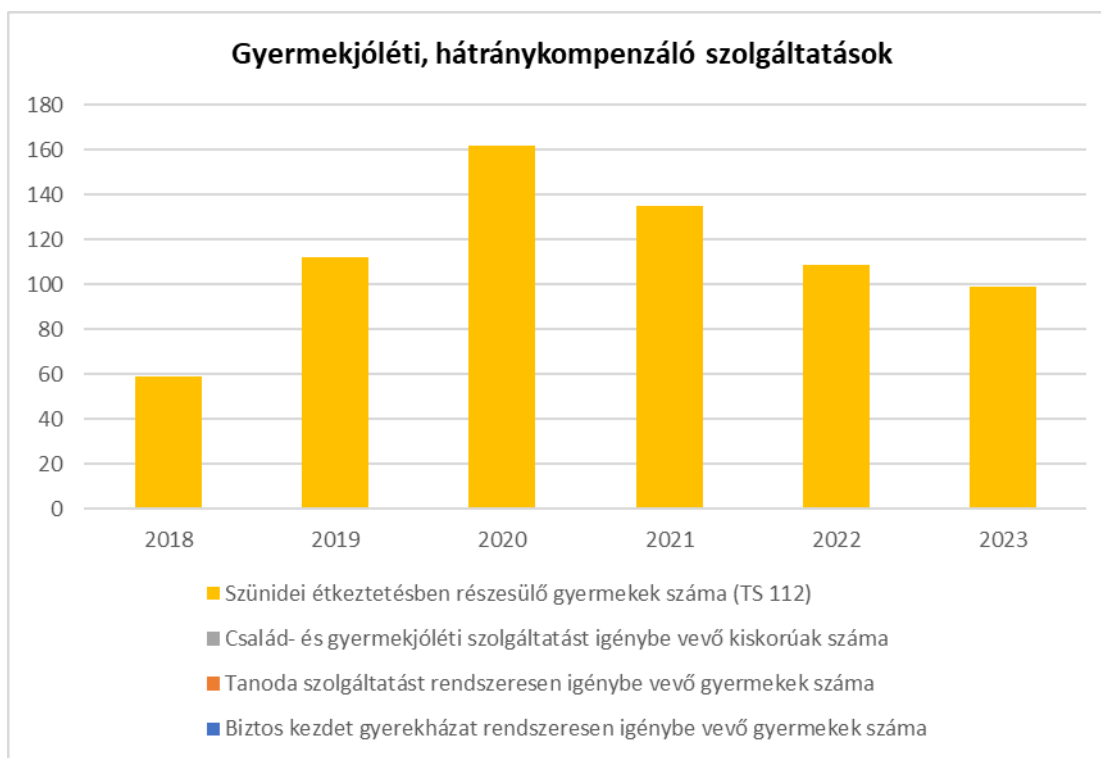
Egy magyar és egy román tannyelvű általános iskola van a településen. Az országos mérési adatok alapján a hasonló lakosságszámú településekhez viszonyítva jó az eredmény.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Lehetőség van minden évben a Bursa Hungarica felsőoktatási ösztöndíjára pályázni a felsőoktatásban résztvevő fiataloknak. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek a művészeti iskolában tandíjkedvezményben, vagy tandíjmentességben részesülnek.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	n.a.	n.a.	n.a.	59
2019	n.a.	n.a.	n.a.	112
2020	n.a.	n.a.	n.a.	162
2021	n.a.	n.a.	n.a.	135
2022	n.a.	n.a.	n.a.	109
2023	n.a.	n.a.	n.a.	99

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermekek tájékozatlanok szexuális téren és	Gyermekek korának megfelelő felvilágosító

nincs egészséges jövőképük	előadások szervezése
Több hasznos szabadidő eltöltési lehetőség biztosítása	Szakkörök szervezése többféle sportág kipróbálásának és üzésének lehetősége
Fontos lenne a gyerekek figyelmét felhívni az online világ veszélyeire	Előadások szervezése meghívott vendéggel

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők a férfiakhoz képest speciális helyzetben vannak, ugyanis gazdasági szerepük mellett tekintettel kell lenni a hagyományos családban betöltött szerepükre. Ezen szerepek összehangolása nehézséget jelenthet mind a nők, mind a gazdasági élet további szereplői (akár munkáltatók, munkatársak) számára. A nők gazdasági szerepét tekintve kihívást jelenthet a gyermekvállalást követően a munkahelyre való visszailleszkedés, de – a gyermeket egyedül nevelő nő (mivel napjainkban még mindig jellemzően az anya mellett marad a gyermek a szülők különválását követően) számára különösen – a visszailleszkedést követően a gyermek bölcsődében, óvodában való elhelyezése is. A gyermeket egyedül nevelő nők helyzetét tovább nehezíti, hogy az anyagi körülmények miatt célszerű a gyermek születését követően a lehető legrövidebb időn belül újra munkába állniuk, ennek elősegítése érdekében a gyermek nagyszüleinek segítsége mellett jellemzően a bölcsődék szolgáltatását vehetik igénybe.

Az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód elve számos Európai Uniósi irányelvben megjelenik, az Alaptörvény XV. cikk (3) bekezdése deklarálja, hogy a nők és a férfiak egyenjogúak. Az esélyegyenlőség követelménye ennek következtében több jogszabályban megjelenik (például a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-ában), valamint külön törvény rendelkezik az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról (2003. évi CXXV. törvény).

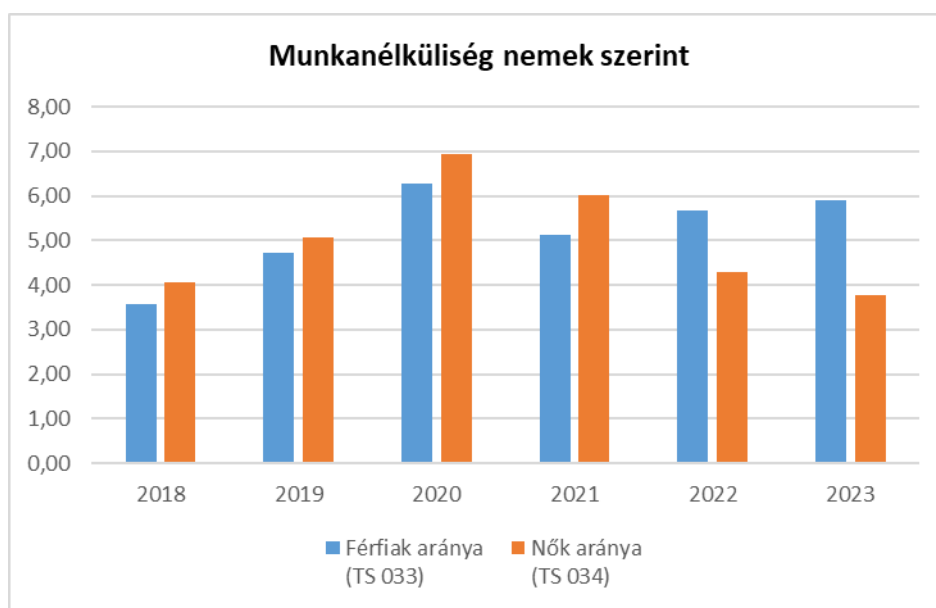
Az állami és önkormányzati szervek nem csak jogalkotással, hanem gyakorlati tevékenységükkel is tehetnek a nők esélyegyenlőségének megteremtése érdekében. Ilyen tevékenység lehet például megfelelő számú bölcsőde férőhely biztosítása, vagy a munkahelyeken családbarát szabályok kialakítása.

Az alábbiakban részletezzük a nők helyzetét

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	3,58	4,05	3,82%
2019	4,73	5,06	4,90%
2020	6,27	6,93	6,60%
2021	5,13	6,01	5,57%
2022	5,67	4,3	4,99%
2023	5,89	3,76	4,83%

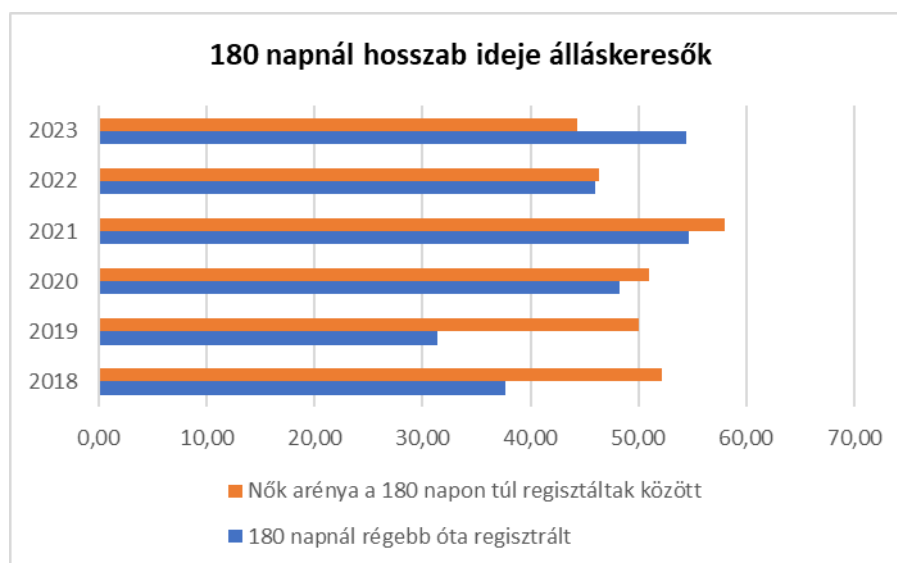
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)

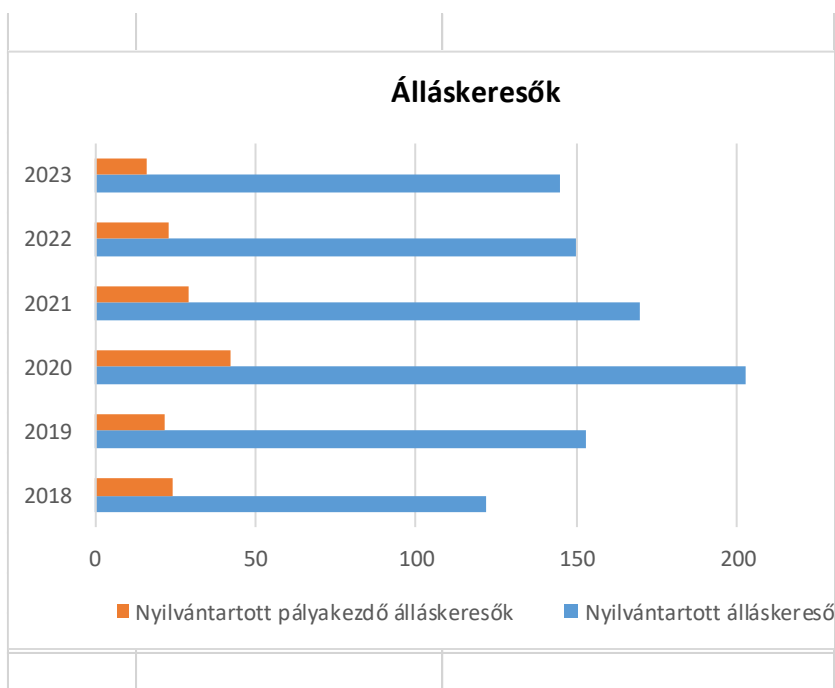
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	37,7	52,17
2019	31,37	50
2020	48,28	51,02
2021	54,71	58,06
2022	46	46,38
2023	54,48	44,3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2018	122	24
2019	153	22
2020	203	42
2021	170	29
2022	150	23
2023	145	16

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében a COVID járvány és a globális gazdasági folyamatok hatására növekvő tendenciát mutat. A nyilvántartott álláskeresők között ugrásszerűen megnőtt a nők aránya. Míg 2018-ban a 15-64 év közötti nők 4,05 %-a volt álláskeresőként nyilvántartva, 2020-ban már 6,93 %-a. 2023-ban már javulás következett be ebben az arányszámban, amely 3,76%. A statisztikai adatokból az is jól látszik, hogy a nők évek óta nehezebben találnak munkahelyet, mint a férfiak, ugyanis arányuk a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül évekig 50 % fölött van, azonban 2022. és 2023-ban 50% alá csökkent. A pályakezdők száma 2020-ban kiugróan magas volt, 2023-ra csökkent, azonban még mindig magasabb a 2016-2017-es adatoknál.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Elek Város Önkormányzata a hosszabb idejű közfoglalkoztatás keretei között jelenleg 120 főt foglalkoztat, melynek több mint fele, 83 fő nő. Emellett az önkormányzat elősegíti a Békés Megyei Kormányhivatal Gyulai Járási Hivatala által szervezett foglalkoztatást segítő és képzési programokban való részvételt.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

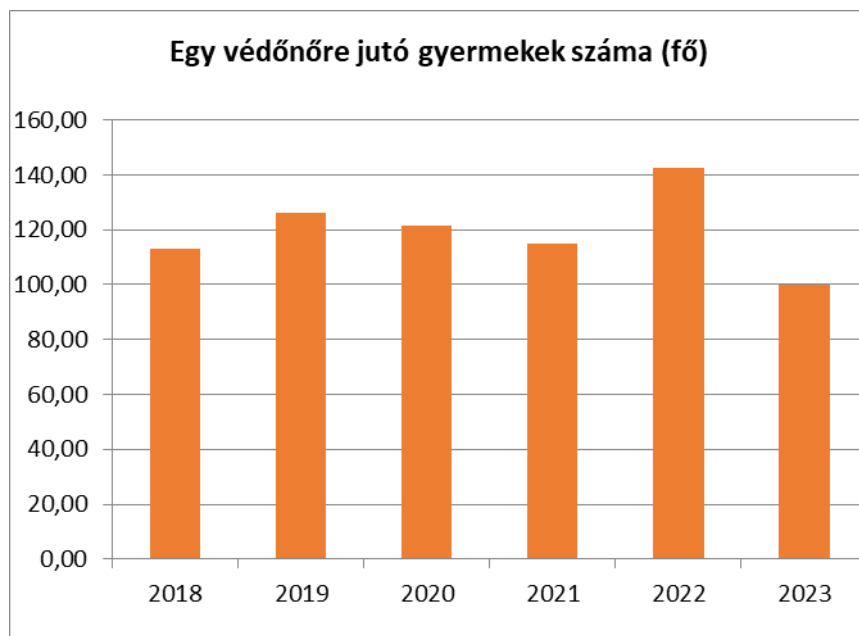
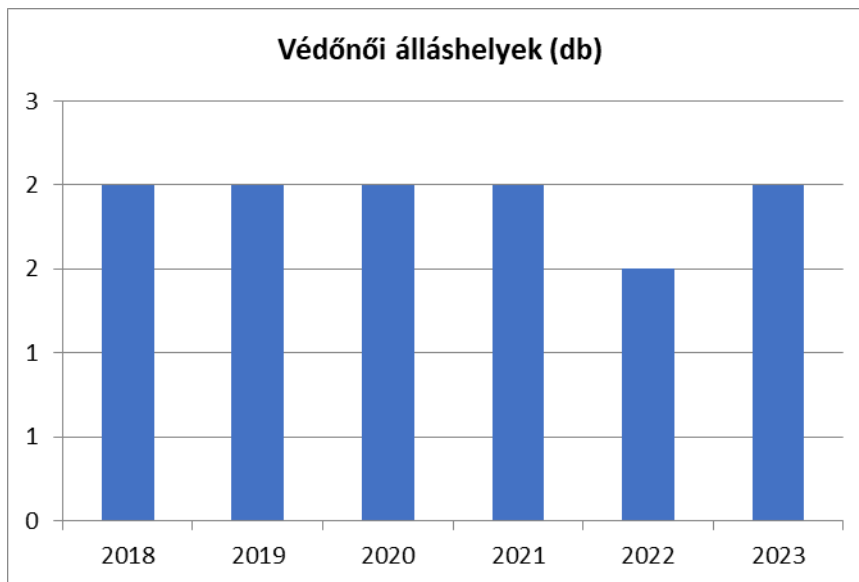
A nők iskolai végzettséggel helyi szinten nem rendelkezünk nyilvántartással, az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők a közfoglalkoztatási programon belül tudnak elhelyezkedni, vagy a térség mezőgazdasági jellegéből adódóan különböző időnyomokkal kereshetik kenyerüket.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Az állami és önkormányzati szférában a bérek megállapításakor a munkavállaló neme helyett a jogszabályoknak megfelelően a munkavállaló iskolai végzettségét, az elvégzett munka minőségét és mennyiségét tekintjük irányadónak. A városon belül más foglalkoztatási szférából sem érkezett olyan jelzés, mely szerint a női munkavállalók ugyanazt az értékű munkát kevesebb bérért végeznék.

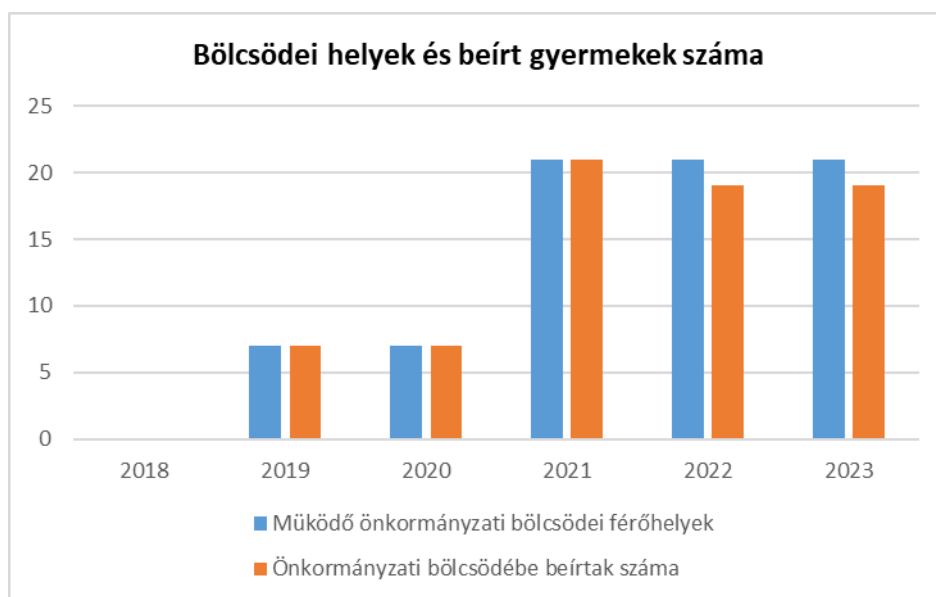
5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	2	226	113,00
2019	2	252	126,00
2020	2	243	121,50
2021	2	230	115,00
2022	2	214	142,67
2023	2	200	100,00
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok			

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	0	0
2019	7	7
2020	7	7
2021	21	21
2022	21	19
2023	21	19

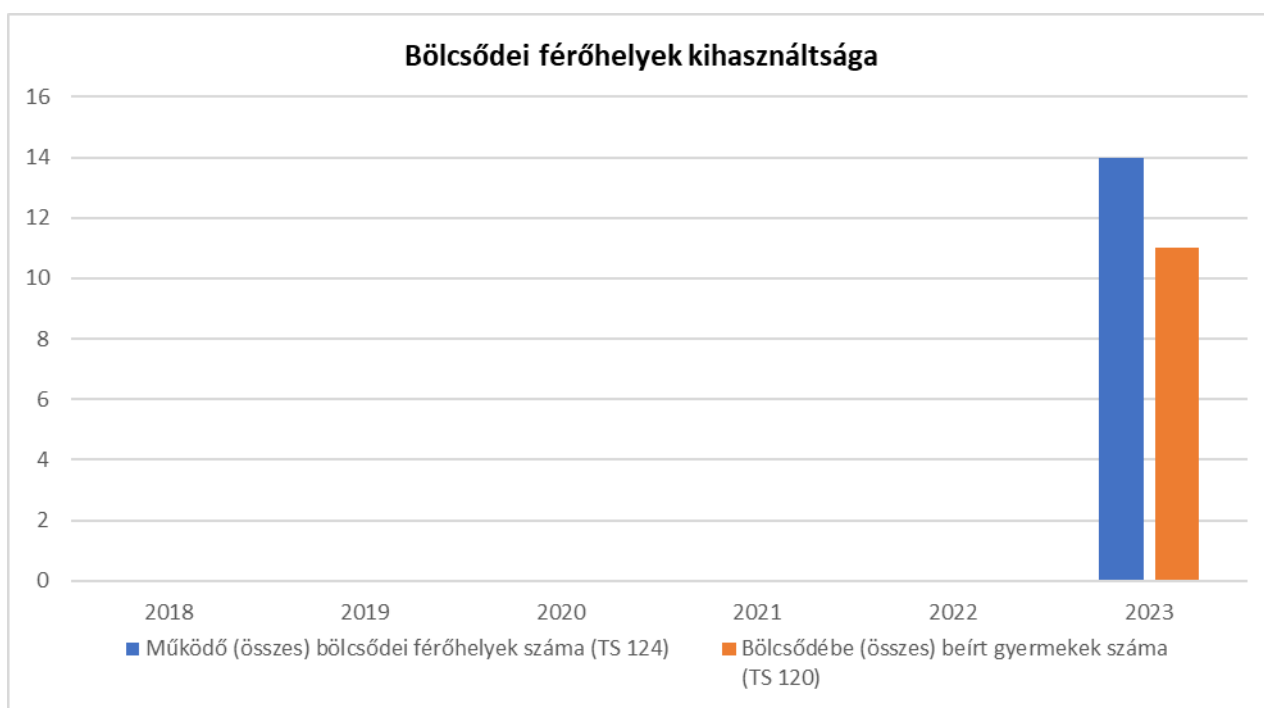
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	7	7	0	0
2020	0	0	0	0	7	7	0	0
2021	0	0	14	14	7	7	0	0
2022	0	0	14	14	7	7	0	0
2023	0	0	14	14	7	7	14	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A védőnők száma Eleken az utóbbi években 2 főre emelkedett. Az egyéb feladataik mellett az évente 150 körüli létszámú 3 évnél fiatalabb gyermekek ellátásáról így már 2 körzetbe osztva tudnak gondoskodni, így a kisgyermekek és szüleik bizonyosan hozzájutnak a szakmailag megfelelő ellátáshoz, gondozáshoz az ifjú, sokszor még tapasztalatlan anyák örömeire.

Városunkban 2019-ben nyitotta meg kapuit az önkormányzat fenntartásával a mini bölcsőde, mely azóta folyamatosan 7 gyermek számára biztosít napközi ellátást. Amellett, hogy a mini bölcsőde indulása óta teltházzal működik, az önkormányzatnak sikerült pályázat útján egy új, a kor követelményeinek megfelelő bölcsődét is kialakítania, mely azóta folyamatosan 14 gyermek ellátását teszi lehetővé megkönnyítve ezzel szüleik visszatérését a munka világába. 2021. óta tehát összesen 21 kisgyermeket fogadnak az önkormányzat fenntartásában lévő bölcsődék.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A településen gyermekorvos és védőnői ellátás is biztosított.

A védőnők nyilvántartják a bejelentett lakcímmel rendelkező vagy életvitelszerűen Eleken élő várandós anyákat. Célzott és szükség szerinti gondozást végeznek családlátogatás és védőnői tanácsadás keretein belül. Írásban értesítik a gyermekvédelmi szolgálatot, ha észlelik a várandós anya válsághelyzetét. A védőnők 6 éves korig segítik a gyermekeket családlátogatások és a szolgálati helyiségben tartott gondozási alkalmak keretében, azután pedig 6 éves koruk betöltését követően az iskola-egészségügyi ellátás keretében.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és gyermekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy az ellenük elkövetett cselekmény bekövetkeztekor kihez fordulhatnak. Növelni szükséges az áldozatok bejelentési aktivitását, tudatosítani bennük, hogy csak akkor tudnak segítséget kapni, ha feltárják az eseményt. Az érintett családok szociálisan hátrányos helyzetűek, esetleg gyakori a szülők közötti konfliktus. A bántalmazások hátterében főként anyagi, párkapcsolati, pszichés problémák és szenvedélybetegség állhat.

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény és a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető Törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak (például testi sértés, zaklatás).

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető Törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális, vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben igénybe vehető, lakhatást biztosító szolgáltatás nincs a településen. Segítséget helyben a Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézménye tud nyújtani. Önkormányzatunk a krízishelyzetbe került személyek számára települési támogatás formájában tud támogatást nyújtani.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az önkormányzat képviselő-testületének 43%-a nő, a szlovák nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének 66 %-a nő. A képviselő-testület bizottságainak külső tagjainak 75%-a nő. A közös önkormányzati hivatal dolgozóinak 73 %-a nő.

A közösség életében részt vevő civil szervezetek tagjai, vezetői között is igen magas a nők aránya.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről nehéz beszélnünk, mivel az önkormányzat intézményei nagyon kevés adattal rendelkeznek a szempontok és problémák tekintetében. A nők elleni hátrányos megkülönböztetést nem könnyű objektíven, tényszerűen regisztrálni. Az önkormányzatnak az egészségügy, oktatás,

területfejlesztés, foglalkoztatás, gazdaság, a kultúra terén a szolgáltatások kialakítása során tekintettel kell lenni a nemek eltérő helyzetére és szükségletére, valamint törekedniük kell speciális, éppen nemük miatt jellemző problémák megoldására.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkaerőpiaci és családi feladatok összeegyeztetésének hiánya	Bölcsődei férőhelyek bővítése, családbarát munkahelyek kialakítása.
A CSED-en, GYES-en levő nők magányérzet-kialakulása következtében az anya mentális állapota romlik, mely családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős tevékenységek szervezése, baba-mama klubok szervezése.
Családon belüli erőszak, mint rejtett probléma	Tájékoztatás nyújtása a családban élőknek, aktív és hatékony jelzőrendszeri együttműködés fenntartása, a működés ösztönzése jó gyakorlatok átvételével. A gyermekeket ellátó intézmények munkatársainak képzések biztosítása annak érdekében, hogy a problémát időben felismerni és hatáskörükben kezelni legyenek képesek.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

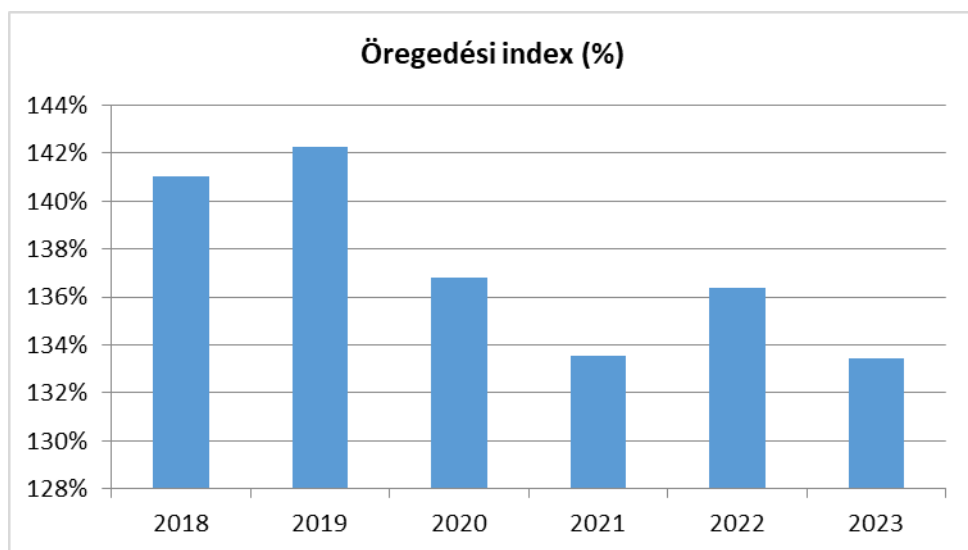
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Elek életében fontos az időskorúak megbecsülése. Az önkormányzat pénzbeli, természetbeni és intézményi ellátások biztosításával igyekszik könnyíteni az idősök életét. A településen élők közül a legstabilabb jövedelemmel rendelkező réteg a jelenleg nyugdíjban részesülő korosztály. A lakosságszám vizsgálata alapján megállapítható, hogy a népességszám folyamatosan csökken Eleken, az idősök száma nő, az öregedési index számai hullámzóak, de az elmúlt 2-3 évet figyelembe véve számottevő változás nem figyelhető meg. Kevesebb a házások száma, magas az özvegyek, egyedül élők száma.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	945	670	141,04%
2019	973	684	142,25%
2020	966	706	136,83%
2021	947	709	133,57%
2022	960	704	136,36%
2023	966	724	133,43%

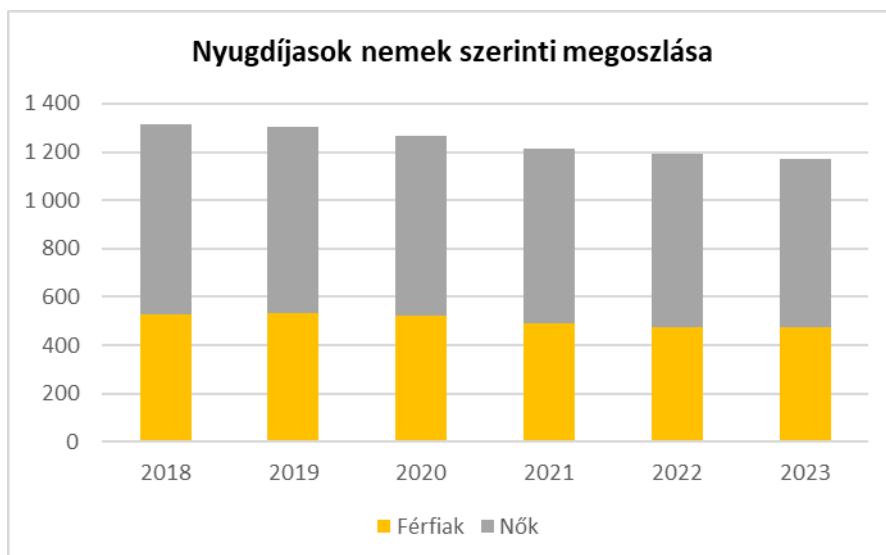
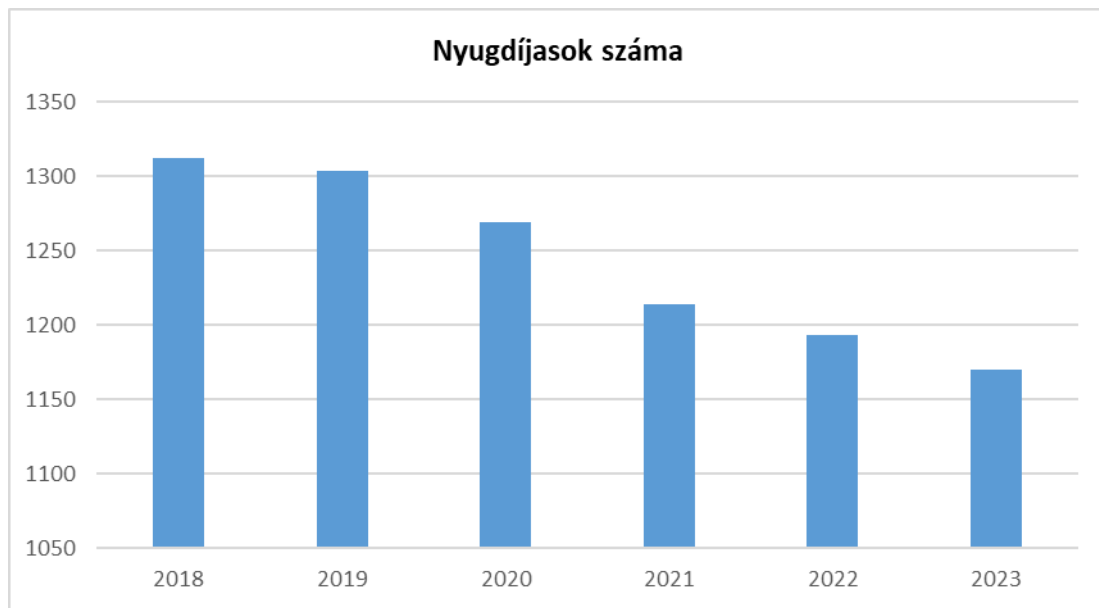
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

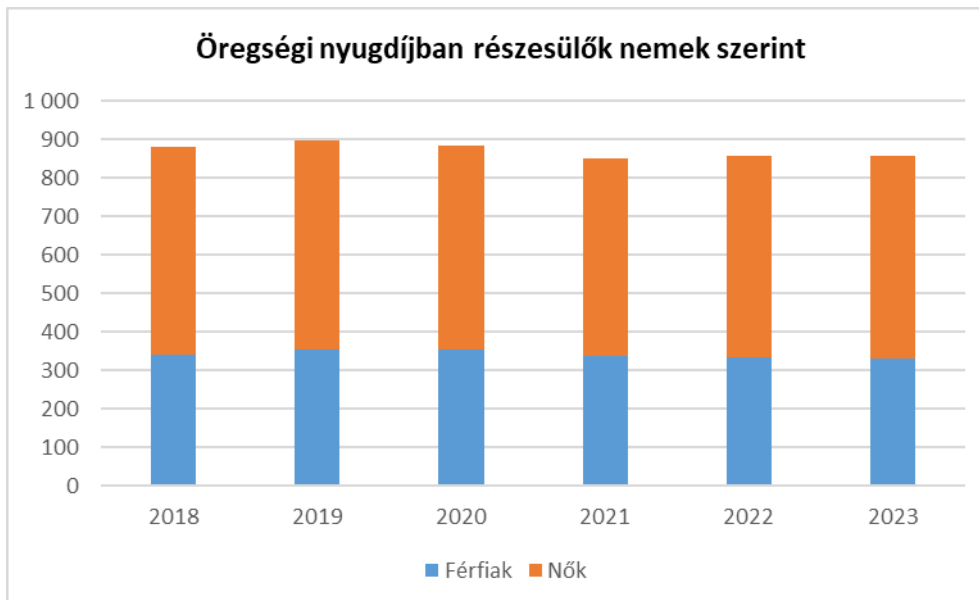
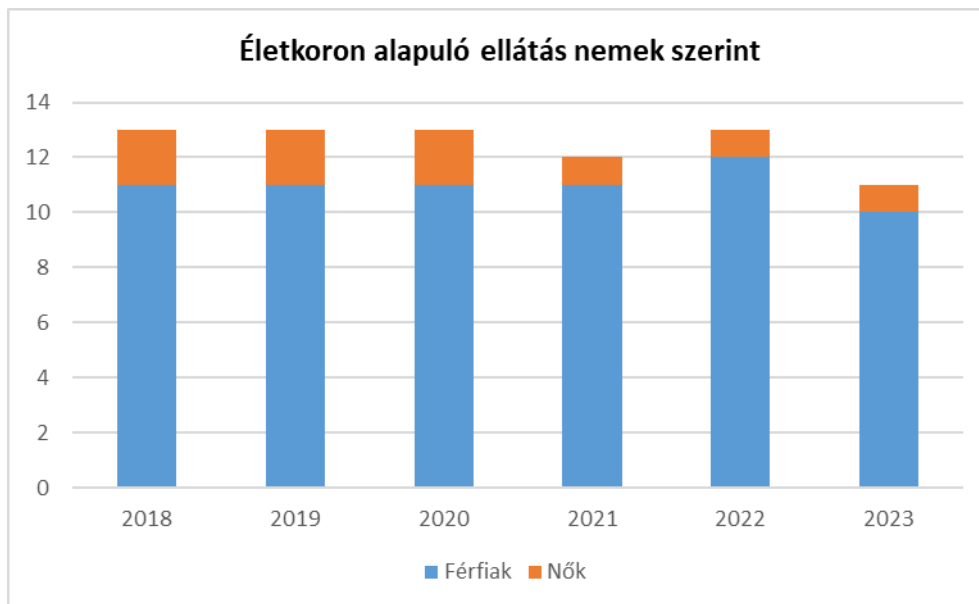
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	528	784	1312
2019	531	773	1304
2020	520	749	1269
2021	489	725	1214
2022	477	716	1193
2023	472	698	1170

Forrás: TeIR, KSH-Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítették havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2018	11	2	340	540	3	43	7
2019	11	2	354	542	4	41	7
2020	11	2	353	529	3	38	6
2021	11	1	338	512	2	36	6
2022	12	1	335	523	5	31	6
2023	10	1	331	525	4	22	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A gazdaságilag nem aktív népességben belül mindig is a saját jogú öregségi nyugdíjban részesülők aránya volt a meghatározó. A munkahelyek bizonytalanná válása tükröződik abban, hogy az elmúlt évtized során sokan a mielőbbi nyugdíjba vonulást választották. Tömegessé vált a rokkanttá nyilvánítás is, mivel sok olyan személy, aki – gyakran súlyos betegség mellett, egészségének kockáztatásával- igyekezett helytállni munkahelyén és saját magáról, családjáról gondoskodni, inkább a szerényebb, de biztonságot nyújtó rokkantsági nyugdíj mellett döntött.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	122	153	203	170	150	145
41-45 év (TS 042)	Fő	10	14	16	17	14	9
	%	8,20%	9,15%	7,88%	10,00%	9,33%	6,21%
46-50 év (TS 043)	Fő	9	12	15	14	6	12
	%	7,38%	7,84%	7,39%	8,24%	4,00%	8,28%
51-55 év (TS 044)	Fő	5	13	20	13	8	13
	%	4,10%	8,50%	9,85%	7,65%	5,33%	8,97%
56-60 év (TS 045)	Fő	12	12	17	7	11	9
	%	9,84%	7,84%	8,37%	4,12%	7,33%	6,21%
61 éves, vagy afelé (TS 046)	Fő	12	16	24	33	36	34
	%	9,84%	10,46%	11,82%	19,41%	24,00%	23,45%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A foglalkoztatás terén éppen a nyugdíj előtt állók vannak leginkább bajban, az elhelyezkedési esélyeik alacsonyak, s utolsó éveik fizetése meghatározó lenne a nyugdíjuk szempontjából is. A gazdasági aktivitás mellett szólni kell még a háztartások iskolai végzettség szerinti összetételéről, mivel ez a háztartás jövedelmi helyzetének is egyik meghatározó tényezője. Az idős háztartástagok iskolai végzettsége jóval elmarad a fiatal háztartásokban tapasztalttól. A településen leginkább a mezőgazdaságban, valamint az építőipari vállalkozóknál van esélyük az idősebbeknek az elhelyezkedésre.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A 60 éven felüli évjáratoknál jól nyomon követhető a gazdasági aktivitás fokozott csökkenése, jóllehet, még a 65–69 évesek, sőt minimális mértékben a 70 éven felüliek körében is kimutatható foglalkoztatottság, illetve gazdasági aktivitás. Az azonban elmondható, hogy a nyugdíjkorhatárt elért férfiak és nők gyakorlatilag eltűnnek a munkaerőpiacról. Ennek az is oka, hogy az idősödőembereket (nemcsak a nyugdíjasokat, hanem a nyugdíjkorhatárhoz közelítőket is) a munkaadók kevésbé igénylik.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést a Háziorvosi Szolgálat, valamint a Védőnői Szolgálat biztosítja. A rendelők jellemzően akadálymentesítettek, közlekedés szempontjából könnyen megközelíthetőek.

A városban megtalálható több szociális szolgáltató is. A lakosság részére választási lehetőség is van, hogy vagy önkormányzati, vagy egyházi, vagy akár állami fenntartású intézménytől vesz igénybe szolgáltatást. A szolgáltatások száma igen sokrétű. Az önkormányzatnál a szolgáltatásokon felül biztosítottak a szociális ellátások is.

Az önkormányzat által biztosított alapszolgáltatás:

Szociális étkeztetés

Elek város Önkormányzata szociális étkeztetést azoknak a rászorultaknak biztosít, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen

- a) koruk,
- b) egészségi állapotuk,
- c) fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,
- d) szenvedélybetegségük, vagy
- e) hajléktalanságuk
- f) alacsony jövedelmük miatt.

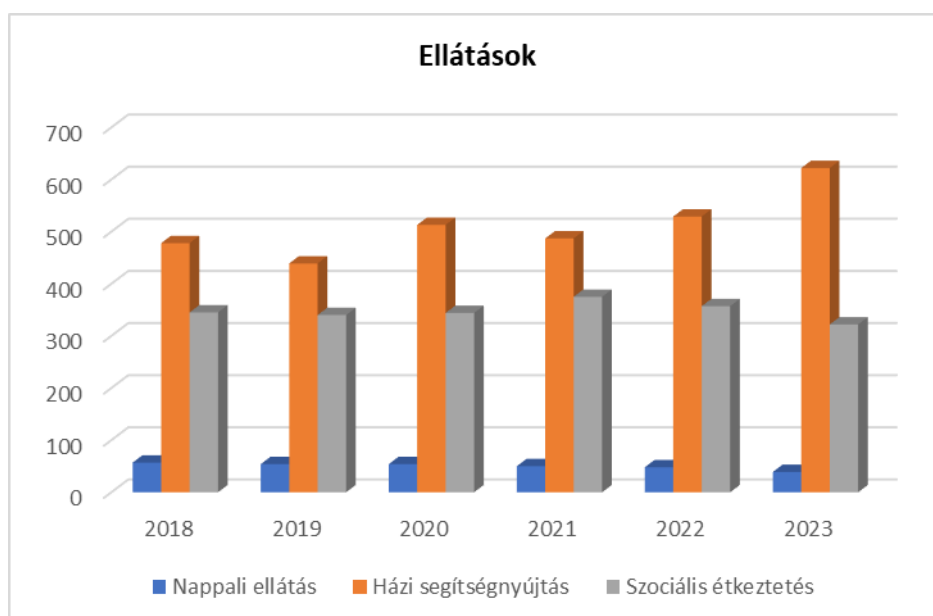
Az önkormányzat ezen kívül szakosított ellátás keretein belül bentlakásos idősok otthonát is működtet.

A városban továbbá elérhető szolgáltatások: Házi segítségnyújtás, nappali ellátások, családsegítő szolgálat, támogató szolgálat, pszichiátriai és szenvedélybetegek bentlakásos intézménye is, melyeket igénybe vehetnek az idősok.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2018	945	57	478	345
2019	973	54	439	340
2020	966	54	513	344
2021	947	50	487	375
2022	960	48	529	357
2023	966	39	622	322

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Több éves hagyomány, hogy az önkormányzat szervez olyan rendezvényeket, melyeken a nyugdíjasokat, időseket köszöntik. Ilyen az Idősek Világnapja is, ahol műsoros délutánra hívják meg a város szép korú lakóit egy vendéglátással összekötve. A városban jelen levő közösségi házak, művelődési központ életében fontos szerepet tölt be az időseknek szóló programok lebonyolítása, valamint ezek a helyszínek az önszerveződés keretében létrejött csoportosulásoknak is helyt adnak. Nyugdíjas Egyesület, Idősek Klubja.

c) idősek informatikai jártassága;

A városban élő idősek részére első sorban a klubok biztosítanak lehetőséget az informatika világa felé. A célcsoport az érdeklődő és aktivizálható nyugdíjas korosztály. A foglalkozások célja, hogy új lehetőségeket teremtsenek az idősek problémáinak enyhítésére, megoldására,

valamint az elszigeteltség, bezűkülés, feleslegesség érzése megelőzésére. A résztvevők számára biztosítva van, hogy ingyenesen hozzáférjenek az informatikai eszközökhöz és szolgáltatásokhoz, valamint segítséget nyújtanak azok igénybevételéhez. A megszerzett tudásukat hasznosíthatják ügyeik intézésében, amelyhez szintén támogatást kapnak. A szerzett ismereteknek jelentős szerepe van a családi, baráti, generációs kapcsolatok ápolásában. A nyugdíjasok által megszerzett tudás hasznosítható az önkormányzati és egyéb hivatali ügyintézésük lebonyolításában. Elsősorban azok az idősök vesznek részt a programokon, akiknek már van némi rálátásuk az informatika világára. A klubszerűen működő program lehetőséget ad az idősöknek megismerni az internet használat előnyeit és megismerni az internet nyújtotta előnyöket. A program további célja az idősök megtanítása az információs technológiák használatára, valamint az internet nyújtotta előnyök megismertetése és használata önmaguk és a közösség számára.

d) a generációk közötti programok.

A generációk közötti programokra lehetőséget ad a Majális, a Várospanap, vagy Világtalálkozó, színházi előadások a művelődési házban, vagy éppen a nemzetiségi bálók. Ezeken a rendezvényeken a legkisebbektől kezdve a legnagyobbakig képviseltetik magukat településünk lakói a civil szervezetek kezdeményezésére. Az óvodások, az iskolások, a tánccsoport tagjai, a nyugdíjasok műsoraikkal színesítik a rendezvényeket.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Feladatként jelentkezik az egészségfejlesztéshez szükséges szemlélet és tudatosság erősítése. Hangsúlyt kell fektetni az alkalmasszerű szűrések, szervezett, célzott népegészségügyi szűrővizsgálatok biztosítására, a népbetegségnek számító betegségek kiszűrésére, különösen a vércukor, vérnyomás, koleszterin stb.; védőoltások beadására (influenza ellen). Fontos az idősödő és az idős korosztály számára az életmód tanácsadás, az egészségfejlesztő közösségi programok, szűrővizsgálatok, amelyek lehetőségek biztosítanak az egészséges életmód és lelki egészség megőrzésére, valamint nagyban hozzájárulnak az elsődleges és másodlagos megelőzéshez, valamint az egészség megőrzéséhez. Fontos feladat a településen élő idősök közösségbe való bevonása is klubok, egyesületek, civilszervezetek és az önkormányzat bevonásával.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

Egyedüllét	Jelzőrendszer működtetése, segítségnyújtás egészségügyi és biztonsági szempontokból
Egészségügyi problémák	Szűrővizsgálatok szervezése, vizsgálatokra történő megjelenés elősegítése
Bentlakásos intézménybe kerülés (várólista)	Férőhely bővítése
Foglalkoztatottság	Munkahelyteremtő programok kiaknázása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1. A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

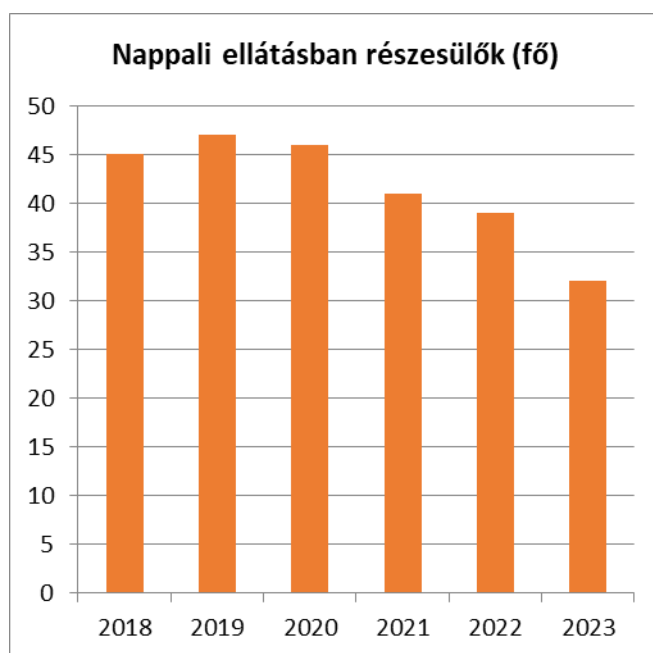
A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2018	145	179	324
2019	131	169	300
2020	126	162	288
2021	111	157	268
2022	99	145	244
2023	100	135	235
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A grafikonon látható, hogy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma folyamatos csökkenést mutat, az is látható, hogy a nők részesültek nagyobb számban az ellátásokból.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2018	45
2019	47
2020	46
2021	41
2022	39
2023	32
Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók	

A **nappali ellátás célja**, hogy a fogyatékkal élő, elsősorban értelmileg sérült vagy autista személyek a tankötelezettségük teljesítése után is tartozzanak kortárscsoportba, ahol barátokra lelnek, szabadidejüket hasznosan töltsék, szervezett programokon keresztül a társadalmi életbe bekapcsolódjanak, így elmagányosodásuk megelőzhető legyen.

Tanítási szünet idején a tanköteles és a tanítási év során nevelési, oktatási intézményi ellátásban részesülő fogyatékos gyermekek időszakos ellátása.

Feladata

- nappali gondozása, ellátása, felügyelet biztosítása,
- ismereteik, képességeik szinten tartása, fejlesztése
- mindennapi életvitelhez szükséges ismeretek elsajátítása,
- közösségi tevékenységek, szabadidős programok szervezése,
- egészségi állapotuknak megfelelő differenciált, terápiás jellegű foglalkoztatás feltételeinek megteremtése,
- igény szerint az ellátottak napközbeni étkeztetésének megszervezése.

A nappali ellátásban részesülő személyek száma a korábbi évekhez képest jelentős csökkenést mutat.

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A megváltozott munkaképességű személyek száma a lakosságszámhoz viszonyítva magasnak mondható.

Az Szt. 99/B. § (1) bekezdése szerinti foglalkoztatás, amely a Munka Törvénykönyve szerinti határozott idejű munkaviszonyban vagy fejlesztési jogviszonyban történik.

A Munka Törvénykönyve szerinti határozott idejű munkaviszony: az Szt. 99/C. § (4) bekezdése alapján történő foglalkoztatás. Célja az önálló munkavégzést segítő képességek, készségek fenntartása, fejlesztése, új munkafolyamatok megismerése, új szakma elsajátítása, az ellátott felkészítése a nyílt munkaerő piacon történő munkavégzésre.

A munkaviszony legfeljebb egy évre kötött munkaszerződés alapján jön létre. Fejlesztési jogviszony: az Szt. 99/C.§ szerinti fejlesztési szerződés keretében történő munkavégzés.

Célja a szociális intézményben (nappali ellátásban) ellátott személy testi és szellemi képességeinek, valamint a munkavégzéssel összefüggő készségeinek helyreállítása, megőrzése és fejlesztése, továbbá az ellátott felkészítése az önálló munkavégzésre.

A foglalkoztatás helyszíne: Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézménye, Elek, Szent István utca 3.

A foglalkoztatás keretében végzett tevékenységek (szakágazati besorolás: 8110) Építmény üzemeltetés karbantartás 6 órában, mely 1 fő munkavállalót érint.

A munkafolyamatok betanítása az egyén képességeire építve - az ellátott testi és szellemi képességeit, speciális szükségleteit figyelembe véve - az egyéni foglalkoztatási tervben meghatározott módon kerül megszervezésre.

A munkafolyamatok betanításáról a foglalkoztatás segítő gondoskodik.

A Kézmű Nonprofit Kft. eleki intézménye megváltozott munkaképességű dolgozókat foglalkoztat napi 6 órás és 4 órás munkarendben. Dolgozóik közt vannak a Pszichiátriai Betegek Otthonának lakói is.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

A fogyatékkal élők munkavállalását elsősorban a jogi szabályozás tudja segíteni.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlőbánásmód követelményének megsértése nem ismert.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézményén keresztül biztosított a házi segítségnyújtás, a fogyatékkal élők és idős nappali ellátása, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgálat.

Házi segítségnyújtás:

Saját otthonukban vagy lakókörnyezetükben, önálló életvitelük fenntartásában, egészségi és mentális állapotból származó problémák megoldásában:

- alapvető gondozási-, ápolási feladatok ellátása
- háztartási munkában való segítségadás / bevásárlás, takarítás, mosás /
- meleg étel biztosítása
- gyógyszer felírása, kiváltása
- szakorvosi ellátáshoz való hozzájutás közvetítése
- mentális segítségnyújtás

Fogyatékkal élők, Idősek klubja: /nappali ellátási forma: (07.30 -16.00 óráig) /

- igény szerint napi egyszeri meleg étel,
- szükség szerinti egészségügyi alapellátás megszervezése
- szabadidős program
- hivatalos ügyek intézése
- csoportos foglalkozások

7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Állami ellátásban részesülnek. Településünkön is a jogszabályi keretek között van lehetőségünk a támogatásokra, alapvető célunk a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásának támogatása.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A fogyatékos személy számára biztosítani kell - a fogyatékossgával összefüggésben - az állapota javításához, az állapotromlása megelőzéséhez szükséges rendszeres és hatékony egészségügyi ellátást.

A településen háziorvosi/ gyermekorvosi és fogorvosi ellátás érhető el.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat tulajdonában álló épületek akadálymentessége részben megoldódott.

A közös önkormányzati hivatal, a háziorvosi rendelő és az idősek és fogyatékosok nappali ellátásának épülete komplex akadálymentesített, a többi épület csak részlegesen akadálymentes.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és

kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Az önkormányzat tulajdonában lévő hivatalok, intézmények, egészségügyi és kulturális létesítmények részben akadálymentesítettek.

Elek város honlapja infokommunikációs akadálymentesített.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A közös önkormányzati hivatal, a háziiorvosi rendelő, és az idősek és fogyatékosok nappali ellátásának épülete komplex akadálymentesített; az általános iskola, az idősek otthona, a művelődési ház és az étterem részlegesen akadálymentes.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Kerekesszékekkel való közlekedés még mindig több területen nehézkes, illetve lehetetlen a járdán. Cél, a járdák állapotának javítása. Ehhez biztonságosan lerakott lapokból, térkőből készített járda készítése, a régi járdák felújítása szükséges.

Az újonnan épülő közlekedési utak, járdák kialakításánál erre figyelemmel van önkormányzatunk

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye stb.);

A közös önkormányzati hivatal, a háziiorvosi rendelő, és az idősek és fogyatékosok nappali ellátásának épülete komplex akadálymentesített.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Nappali ellátás

A Gyulai Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény a fogyatékosok nappali ellátása keretében elsősorban a saját otthonukban élő harmadik életévüket betöltött önkiszolgálásra részben képes, vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, szociális és mentális támogatásra, az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére, étkeztetés igénybevételére. Rendkívül indokolt esetben nappali ellátás olyan fogyatékos személyek részére is biztosítható, akire nézve szülője vagy más hozzátartozója gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy ápolási díjban részesül.

Alapvető cél, hogy a fogyatékkal élők számára segítséget nyújtsunk annak érdekében, hogy úgy élhessenek, dolgozhassanak, olyan szolgáltatásokhoz, ellátásokhoz juthassanak hozzá, amely a társadalomban élő egészséges emberek számára természetes, tehát teljes joggal részt vehessenek a társadalmi tevékenységekben.

Nagy problémát jelent a fogyatékkal élőkről történő gondoskodás megoldása például a szülők, gondozást végzők kórházi ápolása során, az pedig végképp nincs megoldva, hogy mi lesz a további sorsuk az értelmileg fogyatékossgal élő gondozottaknak szüleik elhunytát követően.

Támogató szolgáltatás

A Támogató Szolgálat célja a fogyatékkal élő személyek segítése, (látás, hallás, mozgás, értelmileg sérültek, autista) ellátása, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett, a lakáson belüli speciális segítségnyújtás. Továbbá cél az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz és közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A Mozgáskorlátozottak Dél-alföldi Regionális Egyesülete kiemelkedően közhasznú egyesületként fejti ki tevékenységét Elek városában és a környező településeken is. Céljuk, hogy a mozgáskorlátozottsággal és más fogyatékkal élő emberek érdekeit képviseljék. Közreműködnek súlyos mozgáskorlátozott gyermekek, fiatalok, felnőttek és időskorúak akadálymentes környezetének kialakításában, segítséget nyújtanak az arra jogosult személyek közlekedési, gépkocsi szerzési, valamint a fogyatékossgai támogatás igénylések ügyintézésében.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az épületek akadálymentessége nem minden területen megfelelő. A közintézményekben többnyire a legalapvetőbb akadálymentesítés megtörtént, de egyéb intézmények, vállalkozások nagy része nem tette meg a szükséges lépéseket. Kiemelt területként kell kezelnünk a fogyatékkal élők akadálymentes közlekedése feltételeinek megteremtését. Ennek megvalósítása érdekében a korlátozott közlekedőképességű emberek (a kerekesszékekkel közlekedők, a vakok és csökkentlátók, a korlátozott mozgásképességűek, a középsúlyos mozgásfogyatékosok, hiányos mozgásszervű testi fogyatékosok, illetőleg egészségkárosodás miatt korlátozott mozgásképességű személyek, valamint a nehezen járó időskorúak, a terhes, illetve gyerekkocsit toló nők, a gyermekek 6 éves

korig és az értelmi fogyatékosok) számára akadálymentes, épített környezetet kell kialakítani, amely kényelmes, biztonságos és önállóan használható.

Helyben a fogyatékos személyek számára biztosítottak a szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás.

Problémát jelent, hogy a városban rendkívül kevés a mozgássérült parkoló. Az autóval közlekedő fogyatékkal élők parkolása nem mindenhol megoldott.

Probléma továbbá, hogy a jelenlegi közlekedési infrastruktúra részben kedvez a fogyatékkal élőknek a város egyes részein viszont az utak rossz minőségűek, burkolatuk egyenetlen.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az akadálymentesített járdák részleges hiánya	akadálymentesítési munkák folytatása, járdák folyamatos karbantartása
Beszűkülő foglalkoztatási lehetőségek	foglalkoztatás bővítése
A fogyatékkal élő személyek társadalmi elfogadásának erősítése szükséges.	Toleranciára ösztönző előadások tartása az iskolákban, intézményekben, egyéb munkáltatókkal a társadalmi elfogadás elősegítése

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az akadálymentesített járdák részleges hiánya	akadálymentesítési munkák folytatása, járdák folyamatos karbantartása
Közösségi közlekedés részleges akadálymentesítettsége	További akadálymentesítés
A fogyatékkal élő személyek társadalmi elfogadásának erősítése szükséges	Toleranciára ösztönző előadások tartása az iskolákban, intézményekben, egyéb munkáltatókkal a társadalmi elfogadás elősegítése

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a)* a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;
- b)* az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.
- c)* A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	a romák és mélyszegénységben élők körében magas a munkanélküliség	állásbörzék szervezése, képzési lehetőségek feltérképezése
	rossz életkörülmények	szociális bérlakások létesítése
Gyermekek	nyári gyermekfelügyelet hiánya	nyári napközi, táborok megszervezése
	tájékoztatlanság szexuális téren és az online veszélyek tekintetében	Gyermekek korának megfelelő előadások szervezése
Idősek	egyedüllét	közösségi helyek, terek kialakítása
	egészségügyi problémák	szűrővizsgálatok megszervezése, szakellátások helyben történő biztosítása
Nők	magányérzet kialakulása GYES-en, GYED-en lévők esetében	közösségi szerveződések elősegítése, baba-mama klub
	családon belüli erőszak, mint rejtett probléma	tájékoztatás nyújtása a családban élőknek, aktív és hatékony jelzőrendszeri együttműködés fenntartása, a működés ösztönzése jó gyakorlatok átvételével. A gyermekeket ellátó intézmények munkatársainak képzések biztosítása annak érdekében, hogy a problémát időben felismerni és hatáskörükben kezelni legyenek képesek.
Fogyatékkal élők	gyenge társadalmi elfogadottság	előadások tartása, érzékenyítés
	akadálymentesítés hiánya	intézmények, közterületek akadálymentesítése
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	eltérő kultúra és szokásrend beillesztése	integráció elősegítése
	infokommunikációs eszközök használatának segítése, digitális szakadék	képzések szervezése, infó pontok létrehozása
	keves közösségi program, önszerveződés hiánya	helyi önszerveződések, civil szervezetek támogatása, közösségi

		terek, programok létrehozása
	mozgásszegény életmód, sportolási lehetőség hiánya	sportszolgáltatások létesítése
	fiatalok elvándorlása	ösztöndíjrendszer létrehozása

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők részére **a kiutat megtaláljuk, megélhetésük biztosított legyen.**

Olyan településen kívánunk élni, ahol a **romák egyenlő bánásmódban részesülnek.**

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek **védelmét, támogatását, gondviselő családban való nevelkedését.**

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, **hogy egyenlő eséllyel induljanak az élet minden területén.**

Folyamatosan odafigyelünk az idősek **helyzetére, mentális gondozására, lehetőleg saját környezetükben.**

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők **biztonságos közlekedésének megteremtésére, hogy minden segítséget megkapjanak a teljes értékű élethez.**

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Út a munkába
B	Feltárt probléma megnevezése	Romák, mélyszegénységben élők között nagymértékű a munkanélküliség
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	a munkanélküliek számának további csökkentése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030), Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A város és a környékbeli települések munkáltatóinak megkeresése állásbörze megszervezéséhez, a börzéről a város lakóinak tájékoztatása. Hirdető felületeink (óriásplakátok) bérbeadása a környékbeli munkáltatóknak.
G	Az intézkedés felelőse	önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	rövidtávú: munkanélküliség csökken közep távú: munkanélküliség csökkenése, termelés és a szolgáltatás színvonalának növelése hosszútávú: munkanélküliség csökken, a segély igény csökken
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	A börze szervezéséhez humán és pénzügyi forrás, a munkáltatók részéről érdeklődést keltő bemutatkozás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	évenként ismétlődő állásbörzék
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Életkörülmények javítása
B	Feltárt probléma megnevezése	A romák és mélyszegénységben élők életkörülményei rosszak
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Bérlakások kialakítása, rossz lakáskörülmények között élők életkörülményeinek javítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030), Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Önkormányzati lakásállomány feltérképezése, bérlakássá alakítás lehetőségének feltárása. Bérlakások kialakítása.
G	Az intézkedés felelőse	önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	rövidtávú: bérlakás állomány feltérképezése közep távú: rossz lakáskörülmények között élők lakáskörülményeinek javítása hosszútávú: szociális segély mértékének csökkenése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi erőforrás a költségvetésben, esetleges pályázat
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Szociális bérlakások bérbeadása a helyi lakosság pályázata útján
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Nyári gyermekfelügyelet
B	Feltárt probléma megnevezése	Nyári szünetben a gyermekek napközbeni ellátása nem teljeskörűen biztosított
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Nyári szünet teljes tartama alatt a gyermek felügyelete, ellátása megoldott legyen.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Nyári napközi, táborok megszervezése
G	Az intézkedés felelőse	önkormányzat, családsegítő, Reibel Mihály Városi Művelődési Ház
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	rövidtávú: igényfelmérés közep távú: pályázati lehetőségek felmérése hosszútávú: nő a nyári napközit igénybe vevők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Tartalmas programok szervezése
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Egészséges ön- és jövőkép
B	Feltárt probléma megnevezése	Tájékozatlanság szexuális téren és az online veszélyek tekintetében
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Egészséges ön- és jövőkép kialakítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	felzárkóztatás, személyiség-fejlesztés, előadások szervezése, érzékenyítés
G	Az intézkedés felelőse	oktatási intézmények
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	rövidtávú: igényfelmérés közep távú: előadások száma hosszútávú: egészséges ön- és jövőkép felmérése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán és pénzügyi erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Folyamatos kooperáció a területet érintő szakemberek és intézmények között.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Beszéljünk róla!
B	Feltárt probléma megnevezése	családon belüli erőszak jelenléte
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Családon belüli erőszak megelőzése, visszaszorítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Jelzőrendszer tagjainak tájékoztatása a különböző fokozatokról, hogy már a fizikai bántalmazás első jeleinél, vagy azt megelőzően be tudjanak avatkozni, áldozatsegítés, érzékenyítés
G	Az intézkedés felelőse	családsegítő, rendőrőrs, védőnő
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Jelzések, feljelentések száma csökken Több a jelzés, a kiszolgáltatottság csökken
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos jelzőrendszeri munka
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	A gyesen lévők társadalmi kapcsolatainak elősegítése
B	Feltárt probléma megnevezése	A gyesen lévők társadalmi kapcsolatai szükségesek az egészséges egyéni és családi működéshez.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	egészséges családi és közösségi működés
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése, baba-mama klub létrehozása. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása
G	Az intézkedés felelőse	védőnő, családsegítő, Reibel Mihály Városi Művelődési Ház
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A gyesen lévők társadalmi kapcsolatai szükségesek az egészséges egyéni és családi működéshez.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi erőforrások
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A társadalmi kontaktus biztosítása.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Idősen, de nem egyedül
B	Feltárt probléma megnevezése	egyedüllét, egyedül élő idők számának növekedése
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	csökkenteni a felügyelet nélküli, magányos idők számát
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- kapcsolatfelvétel, információgyűjtés - motiváció, partner szervezetek felkutatása - eredmények értékelése
G	Az intézkedés felelőse	civil szervezetek, Reibel Mihály Városi Művelődési Ház
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	rövidtávú: lakossági tájékoztatás közep távú: programok szervezése hosszútávú: az elmagányosodás kisebb mértékű, közösségi élményhez jut az idős személy
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, pénzügyi, technikai erőforrások
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	célzott programok a közösségi életért
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Ép testben ép lélek
B	Feltárt probléma megnevezése	az idősebb generáció számára utazni kell az egyes egészségügyi szakellátások igénybevételéhez
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	a településen biztosítani a legfontosabb szakellátást, több szűrővizsgálat megszervezése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	egészségügyi szakellátások biztosításának feltérképezése, bevezetése
G	Az intézkedés felelőse	önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	rövidtávú: egészségügyi szakellátások feltérképezése, településen történő biztosítása közep távú: az idősök egészségi állapota javul hosszútávú: idősök életkörülményei javulnak
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, pénzügyi és technikai erőforrások
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos szakellátás
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Akadálytalanul
B	Feltárt probléma megnevezése	A fogyatékkal élők számára az intézmények, középületek teljes körű akadálymentesítése nem megoldott. Hosszabb utakra nem jutnak el.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A fogyatékkal élők részére a szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetősége biztosított legyen.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Pályázati lehetőségek feltérképezése, teljes körű akadálymentesítés megvalósulása az önkormányzati intézmények, középületek, közterület vonatkozásában.
G	Az intézkedés felelőse	önkormányzat, intézmények vezetői
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	rövidtávú: a nem teljeskörűen akadálymentesített épületek felmérése, pályázatok benyújtása közep távú: megvalósítása hosszútávú: életkörülmények javulása
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán, pénzügyi, technikai erőforrások
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos fejlesztés
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Fogadj el!
B	Feltárt probléma megnevezése	A fogyatékkal élő személyek társadalmi elfogadásának szintje alacsony.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A társadalom érzékenyebbé válik a fogyatékos személyek problémáival kapcsolatban.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Közüntézményben dolgozók érzékenyítésére előadások, programok szerveződnek. Minden városi rendezvényen a fogyatékos szervezetek/egyesületek részt vesznek. Óvodákban, iskolákban egészségnap keretében fogyatékkal kapcsolatos érzékenyítő program megszervezése.
G	Az intézkedés felelőse	önkormányzat, intézmények, civil szervezetek, egyház
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Tréningen részt vevők száma Városi rendezvények száma, ahol a fogyatékos szervezetek jelen vannak.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A város intézményeiben és rendezvényein folyamatos érzékenyítő programok szervezése.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Békés együttélés
B	Feltárt probléma megnevezése	Jelentős számú eltérő kultúrával és szokásrenddel rendelkező népcsoport él a településen.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A népcsoport kultúrája, szokásrendje értékeinek megtartása mellett a város életébe integrálni, a beilleszkedésüket segíteni
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A népcsoport kultúrája, szokásrendje értékeinek megtartása mellett a város életébe integrálni, a beilleszkedésüket segíteni.
G	Az intézkedés felelőse	önkormányzat, nemzetiségi önkormányzatok
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az eltérő kultúrájú és szokásrendű népcsoport beilleszkedik a város mindennapi életébe
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, technikai erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az egész közösséget érintő célok, feladatok, programok az integráció megtartásáért.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Bekapcsolva
B	Feltárt probléma megnevezése	Az infokommunikációs eszközök használata bizonyos csoportokban nehéz, növekvő digitális szakadék
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Felzárkóztatás az infokommunikációs eszközök használata terén, elektronikus ügyintézés népszerűsítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Modern eszközök, internet, okospad használat ingyenes tanítása, önkormányzati ügyintézés elektronikusan
G	Az intézkedés felelőse	jegyző, Reibel Mihály Városi Művelődési Ház
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	rövidtávú: igényfelmérés a lakosság körében, kérdőívezés közep távú: képzések megszervezése, lebonyolítása hossz távú: a világ hálózatába bekapcsolt lakosok, e-ügyintézés megvalósulása
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai erőforrások
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos ismeretterjesztés, képzés, segítő pontok fenntartása
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Önszerveződések, közösségi programok támogatása
B	Feltárt probléma megnevezése	A településen igen kevés az önszerveződő közösség, illetve nincs közösségi tér
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A helyi önszerveződések, civil szervezetek működésének biztosítása, támogatása, közösségi terek létrehozása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés, együttműködések generálása, forráskeresés, pályázatok kezdeményezése
G	Az intézkedés felelőse	önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	támogatott civil szervezetek, közösségi terek száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pénzügyi erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos forráskeresés és támogatás, közösségi programok szervezése
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Mozogni jó!
B	Feltárt probléma megnevezése	Mozgásszegény életmód, sportolási lehetőség hiánya
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Sportszolgáltatások létesítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Sportszolgáltatások és annak helyének kialakítása, bővítése, javítása.
G	Az intézkedés felelőse	önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Egészséges életmód javulása, sportolási lehetőségek száma emelkedik.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pénzügyi, technikai erőforrások
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Új sportolási szolgáltatási lehetőségek minőségének megőrzése.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Gyere haza!
B	Feltárt probléma megnevezése	A fiatalok körében nagy az elvándorlás, szaktudásukat máshol kamatoztatják.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Helyben maradás elősegítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	-
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	ösztöndíjrendszer kialakítása, potenciális munkahelyek létrehozása
G	Az intézkedés felelőse	önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	támogatásban részesülők száma, elvándorlás számának csökkenése, elhelyezkedési arány
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai erőforrások
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	folyamatos támogatás biztosítása
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	-

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
	0. Településszintű probléma											
1.	Békés együttélés	Jelentős számú eltérő kultúrával és szokásrenddel rendelkező népcsoport él a településen.	A népcsoport kultúrája, szokásrendje értékeinek megtartása mellett a város életébe integrálni, a beilleszkedésüket segíteni	-	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	A népcsoport kultúrája, szokásrendje értékeinek megtartása mellett a város életébe integrálni, a beilleszkedésüket segíteni.	önkormányzat, nemzetiségi önkormányzatok	2028.12.31.	Az eltérő kultúrájú és szokásrendű népcsoport beilleszkedik a város mindennapi életébe	humán, technikai	Az egész közösséget érintő célok, feladatok, programok az integráció megtartásáért.	-
2.	Bekapcsolva	Az infokommunikációs eszközök használata bizonyos csoportokban nehéz, növekvő digitális szakadék	Felzárkóztatás az infokommunikációs eszközök használata terén, elektronikus ügyintézés népszerűsítése	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Modern eszközök, internet, okospad használat ingyenes tanítása, önkormányzati ügyintézés elektronikusan	jegyző, Reibel Mihály Városi Művelődési Ház	2028.12.31.	rövidtávú: igényfelmérés a lakosság körében, kérdőívezés középtávú: képzések megszervezése, lebonyolítása hossztávú: a világ hálózatába bekapcsolt lakosok, e-ügyintézés megvalósulása	humán, pénzügyi, technikai	folyamatos ismeretterjesztés, képzés, segítő pontok fenntartása	-

3.	Önszerveződések, közösségi programok támogatása	A településen igen kevés az önszerveződő közösség, illetve nincs közösségi tér	A helyi önszerveződések, civil szervezetek működésének biztosítása, támogatása, közösségi terek létrehozása	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Igényfelmérés, együttműködések generálása, forráskeresés, pályázatok kezdeményezése	önkormányzat	2028.12.31.	támogatott civil szervezetek, közösségi terek száma	penzügyi	folyamatos forráskeresés és támogatás, közösségi programok szervezése	-
4.	Mozogni jó!	Mozgásszegény életmód, sportolási lehetőség hiánya	Sportszolgáltatások létesítése	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Sportszolgáltatások és annak helyének kialakítása, bővítése, javítása.	önkormányzat	2028.12.31.	Egészséges életmód javulása, sportolási lehetőségek száma emelkedik.	penzügyi, technikai	Új sportolási szolgáltatási lehetőségek minőségének megőrzése.	-
5.	Gyere haza!	A fiatalok körében nagy az elvándorlás, szaktudásukat máshol kamatoztatják	Helyben maradás elősegítése	-	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	ösztöndíjrendszer kialakítása, potenciális munkahelyek létrehozása	önkormányzat	2028.12.31.	támogatásban részesülők száma, elvándorlás számának csökkenése, elhelyezkedési arány	humán, pénzügyi, technikai	folyamatos támogatás biztosítása	-
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1.	Út a munkába	Romák, mélyszegénységben élők között nagymértékű a munkanélküliség	a munkanélküliek számának további csökkentése	-	Új Roma Stratégia (2019-2030), Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	A város és a környékbeli települések munkáltatóinak megkeresése állásbörze megszervezéséhez, a börzéről a város lakóinak tájékoztatása. Hirdető felületeink (óriásplakátok) bérbeadása a környékbeli munkáltatóknak.	önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat	2028.12.31.	rövidtávú: munkanélküliség csökken középtávú: munkanélküliség csökkenése, termelés és a szolgáltatás színvonalának növelése hosszútávú: munkanélküliség csökken, a segély igény csökken	A börze szervezéséhez humán és pénzügyi forrás, a munkáltatók részéről érdeklődést keltő bemutatkozás	évenként ismétlődő állásbörzék	-

2.	Életkörülmények javítása	A romák és mélyszegénységben élők életkörülményei rossz, rossz, rossz,	Bérlakások kialakítása, rossz lakáskörülmények között élők életkörülményeinek javítása	-	Új Roma Stratégia (2019-2030), Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Önkormányzati lakásállomány feltérképezése, bérlakássá alakítás lehetőségének feltárása. Bérlakások kialakítása.	önkormányzat	2028.12.31.	rövidtávú: bérlakás állomány feltérképezése középtávú: rossz lakáskörülmények között élők lakáskörülményeinek javítása hosszútávú: szociális segély mértékének csökkenése	Anyagi erőforrás a költségvetésben, esetleges pályázat	Szociális bérlakások bérbeadása a helyi lakosság pályázata útján	-
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1.	Nyári gyermekfelügyelet	Nyári szünetben a gyermekek napközbeni ellátása nem teljeskörűen biztosított	Nyári szünet teljes tartama alatt a gyermek felügyelete, ellátása megoldott legyen.	-	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Nyári napközi, táborok megszervezése	önkormányzat, családsegítő, Reibel Mihály Városi Művelődési Ház	2028.12.31.	rövidtávú: igényfelmérés középtávú: pályázati lehetőségek felmérése hosszútávú: nő a nyári napközit igénybe vevők száma	humán, pénzügyi	tartalmas programok szervezése	-
2.	Egészséges ön- és jövőkép	Tájékoztatatlanság szexuális téren és az online veszélyek tekintetében	Egészséges ön- és jövőkép	-	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	felzárkóztatás, személyiség-fejlesztés, előadások szervezése, érzékenyítés	oktatási intézmények	2028.12.31.	rövidtávú: igényfelmérés középtávú: előadások száma hosszútávú: egészséges ön- és jövőkép felmérése	humán, pénzügyi	Folyamatos kooperáció a területet érintő szakemberek és intézmények között.	-
III. A nők esélyegyenlősége												

1.	Beszéljünk róla!	családon belüli erőszak jelenléte	Családon belüli erőszak megelőzése, visszaszorítása	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Jelzőrendszer tagjainak tájékoztatása a különböző fokozatokról, hogy már a fizikai bántalmazás első jeleinél, vagy azt megelőzően be tudjanak avatkozni, áldozatsegítés, érzékenyítés	családsegítő, rendőrőrs, védőnő	2028.12.31.	Jelzések, feljelentések száma csökken Több a jelzés, a kiszolgáltatottság csökken	humán	folyamatos jelzőrendszeri munka	-
2.	A gyeseen lévő társadalmi kapcsolatainak elősegítése	A gyeseen lévő társadalmi kapcsolatainak szükségesek az egészséges egyéni és családi működéshez.	egészséges családi és közösségi működés	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése, baba-mama klub létrehozása. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása	védőnő, családsegítő, Reibel Mihály Városi Művelődési Ház	2028.12.31.	A gyeseen lévő társadalmi kapcsolatainak szükségesek az egészséges egyéni és családi működéshez.	humán, pénzügyi	A társadalmi kontaktus biztosítása.	-
IV. Az idők esélyegyenlősége												
1.	Idősen, de nem egyedül	egyedül, egyedül élő idők számának növekedése	csökkenteni a felügyelet nélküli, magányos idők számát	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	- kapcsolatfelvétele, információgyűjtés és - motiváció, partner szervezetek felkutatása - eredmények értékelése	civil szervezetek, Reibel Mihály Városi Művelődési Ház	2028.12.31.	rövidtávú: lakossági tájékoztatás középtávú: programok szervezése hosszútávú: az elmagányosodás kisebb mértékű, közösségi élményhez jut az idős személy	humán, pénzügyi, technikai	célzott programok a közösségi életért	-

2.	Ép testben ép lélek	az idősebb generáció számára utazni kell az egyes egészségügyi szakellátások igénybevételéhez	a településen biztosítani a legfontosabb szakellátást, több szűrővizsgálat megszervezése	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	egészségügyi szakellátások biztosításának feltérképezése, bevezetése	önkormányzat	2028.12.31.	rövidtávú: egészségügyi szakellátások feltérképezése, településen történő biztosítása középtávú: az idősök egészségi állapota javul hosszútávú: idősök életkörülményei javulnak	humán, pénzügyi, technikai	folyamatos szakellátás	-
V. A fogyatékossggal élő személyek esélyegyenlősége												
1.	Akadálytalanul	A fogyatékkal élők számára az intézmények, középületek teljes körű akadálymentesítése nem megoldott. Hosszabb utakra nem jutnak el.	A fogyatékkal élők részére a szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetősége biztosított legyen.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Országos Fogyatékossgüg yi Program (2015-2025)	Pályázati lehetőségek feltérképezése, teljes körű akadálymentesítés és megvalósulása az önkormányzati intézmények, középületek, közterület vonatkozásában.	önkormányzat, intézmények vezetői	2028.12.31.	rövidtávú: a nem teljeskörűen akadálymentesített épületek felmérése, pályázatok benyújtása középtávú: megvalósítása hosszútávú: életkörülmények javulása	humán, pénzügyi, technikai	folyamatos fejlesztés	-

2.	Fogadj el!	A fogyatékkal élő személyek társadalmi elfogadásának szintje alacsony.	A társadalom érzékenyebbé válik a fogyatékos személyek problémáival kapcsolatosan.	-	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)	Közüintézményben dolgozók érzékenyítésére előadások, programok szerveződnek. Minden városi rendezvényen a fogyatékos szervezetek/egyesületek részt vesznek. Óvodákban, iskolákban egészségnap keretében fogyatékkal kapcsolatos érzékenyítő program megszervezése.	önkormányzat, intézmények, civil szervezetek, egyház	2028.12.31.	Tréningen részt vevők száma Városi rendezvények száma, ahol a fogyatékos szervezetek jelen vannak.	humán	A város intézményeiben és rendezvényein folyamatos érzékenyítő programok szervezése.	-
----	------------	--	--	---	--	--	--	-------------	---	-------	--	---

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

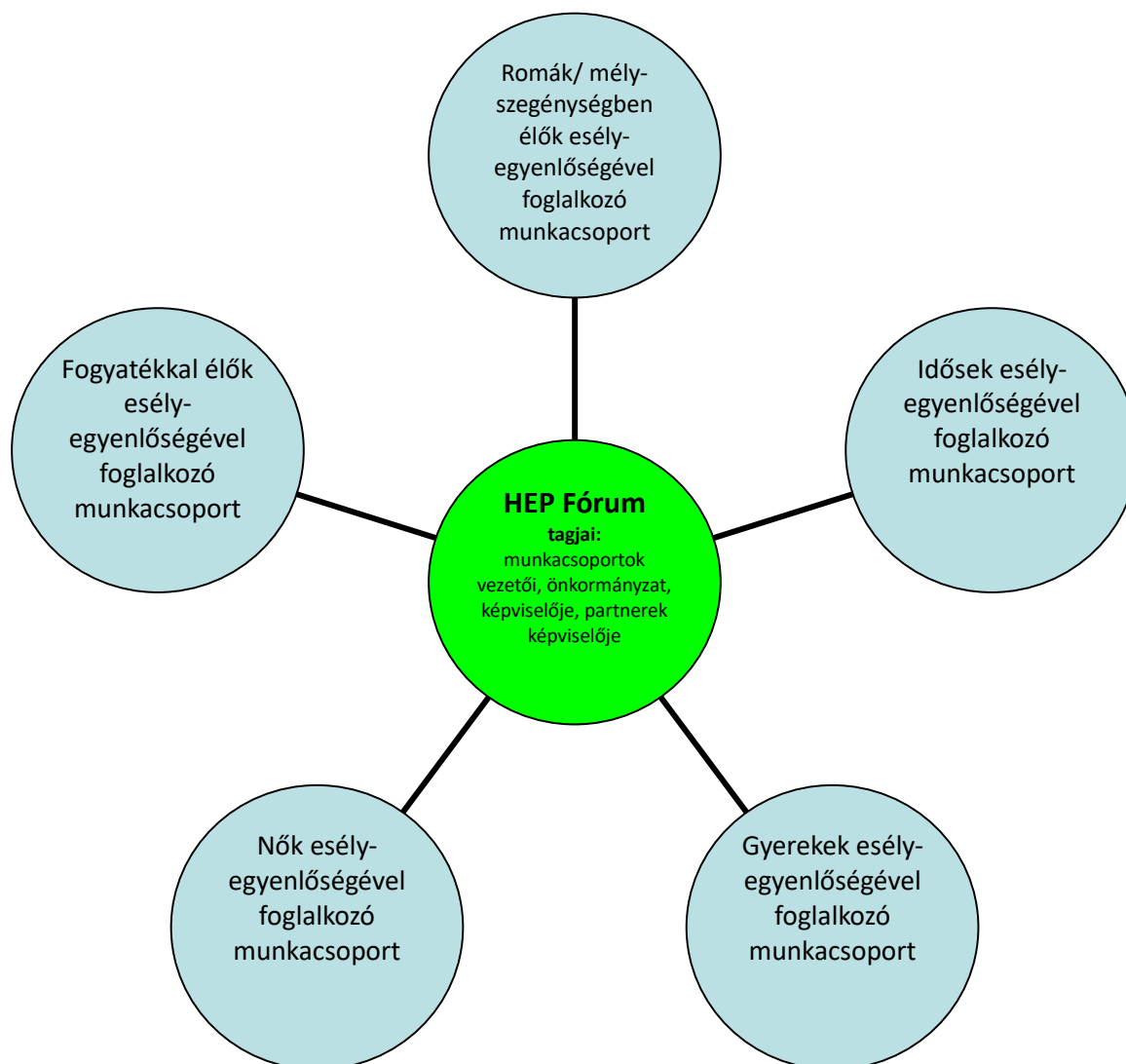
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

